

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, L, 17

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemaj:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravništvu prejemaj:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom 20 h na mesec.

Štev. 211.

V Ljubljani, v soboto 15. septembra 1900.

Letnik XXVIII.

Po katoliškem shodu.

Po vseh krajih naše domovine se je raztrosil ogenj gorkega navdušenja, ki ga je raznetil naš drugi slovenski katoliški shod. Goriva je dovolj; prižgano je; pišejo mu liberalci s polnimi usti: *gorelo bo*; to je gotovo o. Luč tega ognja bo tolika, da jo bo videl marsikak krmežljavec, in njegova gorkota bo brez dvojbe ogrela marsikaterega zmrzlikarja.

Ena najvažnejših stvari, ki se jasno kot beli dan vidi ob ti sijajni luči, je ta, da je neumno govoriti o dveh strankah na Slovenskem. V vseh glavnih načelih edino slovensko ljudstvo je katoliško narodno. Cilji katoliško - narodnega gibanja so cilji katoliškega slovenskega naroda. Kar ne spada sem, je samo neorganizovana, breznačelna, z vseh oglov zmašena čreda, o kateri po krivici sodi maloštevilna klika liberalnih mogotcev, da jo ima v svoji oblasti. To ne bo držalo.

Tisti trgovci in gostilničarji, ki so slepo verjeli brezvestni „Narodovi“ agitaciji, da se gre proti njihovu stanu, in še bolj slepo vsprejeli zagotovilo, da jih bodo klerikalci uničili, se pričenjajo že vpraševati, kedaj pride dan napovedanih porazov, občanah zmag. Čutijo, da so se vjeli na limanice, in ne bo dolgo, pa bodo izpoznali, da jim v lastnem oziru, iz najnavadnejših gmotnih ozirrov ne kaže staviti se v nasprotje z vsem ljudstvom. Okušajo že, da se slovensko katoliško ljudstvo ne da izzivati in da iz zvano zna krepko in dosledno odgovarjati. In ta odgovor jim ne bo v korist. Računati znajo in kmalu si bodo lahko na prstih našli, da so po ti poti na eni strani vse izgubili, na drugi strani pa niso nič pridobili, in sklepani bodo pametno, da je bila komedija, v katero jih je spravil „Narod“, sila predraga.

Tudi med učiteljstvom se bo kmalu jelo temeljito izpreminjati. Obljub, ki jih delajo liberalci, ne bodo hoteli, pa tudi ne mogli držati, ker je njihova zmaga popolnoma nemogoča. Tu torej ne bo nič iskati in nič dobiti. Zraven bodo pa s svojim nasprotstvom med svojim in narodovim mišljenjem

izgubili zaupanje in ž njim spoštovanje; s tem bodo silno škodovali svojemu stanu in si onemogočili vspešno izvrševanje svojega poklica. Z zgolj praktičnega stališča bodo videli, kako brezmejno neumno je bilo, da so v svojo veliko škodo šli za liberalci; s pedagoškega stališča bo pa treba starišem po svojih javnih zastopnikih in vsled tega tudi upravni oblasti poseči vmes in temeljito popraviti sedanje neznosno razmerje. En del, — ki je popolnoma izgubil versko prepričanje, — bo vtobil v socialni demokraciji; drugi bo pa stopil tja, kjer so njihovi mandanti — katoliški in narodni stariši, katerih vzgojo nadaljevati je njihova naloga.

Kdo pa še potem ostane? Siti, tujega duha polni, ljudstvu vedno nasprotni odlomki tako zvane inteligence, ki se igrajo liberalizem za šalo, ki ne čutijo resnosti življenja ali pa so v malotnem številcu naravnost v službi frimasonskih idej. Za okraske svojih nastopov bodo pa rabili nekaj propalih, zapeljivih revčkov mednarodnega barabstva.

Navadna fikcija je, če se govori o dveh strankah. Ni jih in le umetelno, s posebnim pritiskom od zgoraj se je mogla ta zmotna misel hraniti. Može, ki nastopajo kot naši politički nasprotniki kot voditelji tiste zmesi, ki so ji nadeli ime *stranka*, odkrivajo na razne načine protislovje med bivanjem take stranke in med konkretnimi dejstvi. Ta v Novem mestu pravi, da je postal dober katoličan, brani vero in zagovarja duhovstvo; oni v Ribnici povdarja, da ni „Narod“ glasilo libelnih poslancev; Tavčar sam pripoveduje, da je štajerska duhovščina bolj simpatiška, mgo kranjska, ko drugod povdarja, da so „si klerikalci enaki; Strmšek govori o spoštovanju, ki ga ima do verskega prepričanja slovenskega ljudstva itd. Do mala vsak, ki se štuli med liberalci, ti zagotavlja, da obsoja „Narod“ in njegovo pisavo, in zasebno dela poklone proti katoliški veri.

To ne more dolgo tako ostati. Kje so, vprašajmo: vsi slovenski škofje; kje je vse slovensko duhovstvo, kje je verno slovensko ljudstvo? Kot noč rumen mora biti, kedor ne vidi, da se ne d. več spajati katoliško prepričanje in tičanje v „Narodovi“ zmesi. „Narod“ in njegovi voditelji so hoteli res

vstanoviti pravo protiversko stranko. Ta ni mogoča v tolikem obsegu, da bi kaj pomenjala. Manifestacije katoliškega mišljenja so pa tako sijajne, tako očitne, da mu ne bo mogoče za dolgo ohranjati v svoji sredi pod lažnjivimi pretvezami raznih ljudi, ki nočejo izdati svoje vere.

Kedor ljubi svoj narod in bodi tudi za-se brezverec, mora želeči, da nastopamo Slovenci na jugo edino. Ta edinost je pa le mogoča pod katoliško narodnim praprom. To je jasen fakt, ki ga nam je z elementarno silo vklesal v povestnico našega naroda drugi slov. kat. shod.

Govor presvetlega knezoškofa ljubljanskega dr. Antona Bonaventure Jegliča

na prvem slovesnem zborovanju II. slovenskega katoliškega shoda.

Preslavna gospoda! Mili moji tukaj zbrani Slovenci! Ko je bil pred leti I. slovenski katoliški shod, onda sem bil prisoten tudi jaz, takrat kanonik v Bosni, zunaj mile moje slovenske domovine, in radoval sem se, ko sem videl sadove tega prvega shoda. Zato pozdravljam one resolucije in one odloke, kateri naj bi Slovence bolj odločno kakor kdaj vodile nazaj k Gospodu Bogu, nazaj k Gospodu Jezusu Kristusu. Onda sem stal torej pred Vami kakor kanonik daljne nadškofije Vrhbosanske. Danes pa, kdo bi si bil to mislil, stojim pred Vami kot Vaš škof (žive!), kot Vaš pastir in okušam že dve leti, kako težka je pastirska palica, kako težka je škofovska mitra! (Istina!) Pa zato sem želel, da se zbere drugi slovenski katoliški shod in da tudi tukaj na tem shodu sedaj še bolj odločno Vam povem nekoliko svojih misli in Vam skušam v kratkih besedah pokazati ves globoki, imenitni pomen današnjega in jutrišnjega dneva.

„Proč od Boga!“ tako je bilo geslo prošlega in posebno sedanjega 19. veka, katero sta tako lepo opisala gospoda predsednika, včeraj predsednik pripravljalnega odbora, moj generalni vikar Flis, in danes predsednik sklepnega zborovanja. „Proč od Boga!“ in to vse v imenu slobode, prostosti, da — prostosti. Sloboda lepa beseda! Pro-

stost, sloboda lep dar, krasen dar, prevažen dar Gospoda Boga, katerega je podelil nam ljudem, ker se s tem odlikujemo od vseh drugih manjših bitij na zemlji. Ali ta dar strašanski dar, grozovit je ta dar! Sloboden je človek, ali ravno zato, ker je sloboden, ker je prost, nosi on v svojem srcu, v svoji duši odgovornost, popolno odgovornost za vsa svoja dela, odgovornost za dobra dela, pa tudi strašansko odgovornost za svoja slaba dela. In tako odgovornost nosi pojedini človek, nosijo občine, nosijo dežele, nosijo cesarstva, odgovornost pred Vsestvariteljem, pred stvariteljem neba in zemlje, stvariteljem in Gospodarjem vseh rodov, vseh narodov. In žalibog, da se je ta svoboda, ta prostost, ta sicer lep ali grozovit dar božji v 19. veku uporabljal v to, da se posamezni ljudje, da se narodi, da se družine, da se dežele, da se države s silo odvrtaajo od Gospoda Boga, in da se postavijo na temelj, za katerega ne ve Gospod Bog, o katerem ne vedo zapovedi božje, za katerega ne vedo nauki, katere je sam Sin božji prinesel iz nebes na zemljo. V imenu svobode in počasi, počasi tudi po postavnem potu se vpliva na vernike, da se odvrtaajo od Jezusa Kristusa in njegove cerkve. V imenu svobode se je začela, nadaljevala in dovršila ona konkurencija v sedanjem življenju, vsled katere so propadli nižji stanovi, propadli srednji stanovi, in so se potem v tovarnah nakopičili novi beli sužnji današnjega veka. (Dobro! Tako je! Istina!) To je ona svoboda, za katero Bog ne mara, katere ne pozna, ki je ljudi, rodbine, države v njih delovanju, v socialnih razmerah odvrtaevala od Boga in tako daleč ljudi pripeljala.

Res, današnji vek je napreden. Oh, koliko izumov ima dandanes! Človek bi se moral samo to učiti, samo to študirati, da bi mogel slediti vsaj nekoliko iznajdbam našega časa. Železnice, telegraf, telefon, elektrika itd. fabrike, strojevi razni: tega se mi ne bojimo. Tudi to more biti po volji božji. Ali tega napredka se drži neka sebičnost, katera ne pozna Gospoda Boga, zapovedi božjih, polastila se ga je in ga porablja v svojo korist, v uničevanje, v tlačenje naroda in ljudstva, družin in občin in držav! Videl pa je Gospod Bog in je osramotil današnji

LISTEK.

Demonstracije.

Gospod urednik!

In sedaj ste klerikalci šli in naredili ste katoliški shod. To je izzivanje mirnih liberalcev. Zato Vam je pa dal „Slov. Narod“ primeren odgovor. Njegova poročila o katoliškem shodu bodejo popolnoma uničila ves vspeh tega Vašega shoda. Ta poročila so za shod to, kar so bili v terek pri bakljadi za udeležnike te bakljade zbadljeji tistih „nekaternikov“, o katerih poročila „Narod“ s pri-tajenim veseljem zelo obširno, kako so imeli na koncu palice privezane igle, s katerimi so zbadali udeležnike Vašega shoda. Junaške počette te „nekaternikov“ pa res tudi zaslužijo vsa pohvalo, in dobro bi bilo, če bi si Ljubljana, Celje in Celovec omislili skupaj muzej, kamor bi shranjevali take „sulice“, piščalke in drugo orodje, s katerim se sprejemajo mirni gostje. Toda, žal, iz „Narodovega“ poročila je razvidno, da so demonstrantje le „nekaterniki“, torej ne vse predivalstvo.

Škoda samo, da „Narod“ ni priobčil imen teh „nekaternikov“, katera mora poznati, ker je o vsakem pomembnem činu njihovem tako natanko poučen, kakor je poučen tudi o namenu „nekaternikov“ demonstrantov. Piše namreč, da se je na ta način klerikalcem „pokazalo“, da h Ljubljana ne mara; kaj več, „tako pravi“ „Narod“, „demonstrantje tudi niso hoteli oseči“. Narod slovenski ima pravico, da izve imena teh junakov, ki so, odedi v nočno temo, kazali klerikalcem, da jih ne marajo. Pa tudi s tem so kazali klerikalcem, da h ne marajo, ker so takoj, ko se jim je približal kak klerikalec, pobrali z opičjo naglojžo šila in kopita, ali kakor bi rekel dober lajnc: ex pulvere se fecerunt. Tako so klerikalcem ob enem pokazali tudi hrbet, in klerikalci so lahko videli, da jih ne marajo. Mi aprednjaki bi radi vedeli njihova imena, la jih dostojno slavimo, ali „Narod“ jih ne povedati, kar me silno jezi. Gotovo bo sedaj klerikalci porekli, kako „Narod“, i je natanko poučen o počettju in namenuteh „nekaternikov“, a imen ne pove, sam ruznava, kakove vrste dejanja so vršili. Nekatera imena bi bili skoro izvedeli,

pomočjo klerikalcev. Toda zdi se mi, da so klerikalci bili predobri, da so na tistih „nekaternikih“, ki niso bili dosti urnih krač, katere so torej polovili, hitro izvršili kazen, takim „nekaternikom“ primerno, potem jih pa izpustili, kot ozdravljene in bakljadi čisto nič nevarne.

Tako ozdravljenje pripovedujejo o „nekaterniku“, ki ga večkrat vidim na glavnem trgu. Ko se je ravno po dovršeni „demonstraciji“ hotel z nenaravno hitrostjo podati v nočno temo, ker je videl, da se mu klerikalec bliža, ujel ga je klerikalec v naglici tako neljubo za ušesa, da so se „nekaterniku“ ta silno podaljšala, tako da ga bom lahko spoznal, ko ga zopet na trgu vidim. Na ta način bomo izvedeli za ime vsaj enega teh junaških „nekaternikov“. Podoba tega „nekaternika“ bom hvaležno nosil v srcu, če ne bodejo ušesa prevelika, da mi še v srce ne bodejo šla. Ime tega na liberalnem ledu plesočega oslavljenega moža pa bom vedno spoštoval, samo da je izvem.

Nekaj me silno jezi. Klerikalci so namreč v veliki masi — pravijo, da jih je bilo nad 3000 z nad 20 zastavami — priredili škofom ovacijo, Hribarju in dr. Tavčarju pa

so jo priredili samo demonstrantje, katere sam „Narod“ imenuje „nekaternike“. To me žali. Samo nekateri napravljajo tako ovacijo našim voditeljem, kaj se Ljubljana za naše liberalne voditelje ne briga? To je žalostno!

Vendar nekaj me tolaži. Kakor veste, smo svobodomiselnih in svobodoumni. Tega nam ne morete očitati, da smo, hoteč preprečiti Vašo, cesarju v proslavo namenjeno bakljado, Vam kratili osebnostno svobodo. Ne, tega ne, ampak samo mi sami smo se vedli svobodnjaško, — in samo ta izraz je na mestu, dasi je svoboda in prostost vse eno in bi sedaj, ker sem zgoraj že rekel svobodomiselnih in svobodoumni, moral, da bi se lepše bralo, rabiti besedo prostost, oziroma dotični pridevnik, ki se končuje na „aški“. Ali „prostaški“ se mi vidi nekam dvoumno in bi mi morda Vi naposled še pritrtili.

Ali morda ne?

Vaš

Janez Naprednik,
svobodoumnik.

V Ljubljani, 15. septembra 1900.

razum: v našem napredku, v tem velikem napredku, v tej tehniki, kje je sreča, kje je mir danes, kje je zadovoljstvo danes, kje je blagostanje, materijelno blagostanje, kje je to? In ni sreče, ni miru, ni blagostanja, ampak nezadovoljnost, nemir, surovost, in taka surovost se širi med narodi, v deželah, v državah, v vseh slojih. To je plod one slobode, ki je brez Boga, katere pa tudi Gospod Bog nam ne stavi nikdar pred oči. „Nazaj k Bogu, nazaj k našemu Odrešeniku!“ ta klic se začel počasi razlegati po celi Evropi, in tudi pri nas, po mili slovenski domovini. Nazaj! Ta klic je zbral tudi Vas, mili Slovenci, na I. slovenski katoliški shod pred osmimi leti; klic „nazaj k Bogu, odločno nazaj k Njemu v zasebnem in javnem življenju“, je tudi Vas zbral na tem-le prostoru k zborovanju. Prečitali ste resolucije, pa še bodete čitali in se razgovarjali o njih. Gospod Bog pa jim bode dal življenja, in na temelju teh resolucij uravnalo se bode vse državno in socialno življenje, po teh resolucijah se bode uravnalo. Te resolucije bodo imele globok vpliv na vso našo dušo, na vse naše življenje, te resolucije, katere so stavili krščanski lajki, in katere smo odobrili mi škofje in Vaši dušni pastirji. Ko sem prišel nazaj v milo slovensko domovino, tedaj sem videl ljut boj, kateri se nadaljuje v imenu one prostosti, one slobode zoper to, kar Vi delate, da pridete nazaj k Bogu, nazaj k Jezusu Kristusu in da spet Kristus med Vami vlada, v občinah, v deželah, pri zborih, v državah ter povsodi. S teškim srcem sem videl ta strahoviti boj zoper Boga, zoper pravo slobodo, zoper ono slobodo, katera obstoji v tem, da se slobodno odločimo za Boga, našega Gospoda, našega Odrešenika!

Tega boja bi ne omenjal, ako bi ne opazil v njem nekatere nevarnosti za Vas. In te nevarnosti vidim posebno v neki taktiki, katero opažam zoper vse, kar je lepo, plemenito, sveto, to taktiko opažam. Ta taktika ni samo pri nas doma, ampak pri vseh sovražnikih Kristusovih, bodisi Francozih, bodisi Nemcih, bodisi Italijanih ali Slovanih sploh. Tukaj vidim nevarnost. Najprej se hoče naše delovanje osmešiti. Osmešiti se hoče! Ker to, kar je smešno, je zaničljivo, in jaz se tega poprijel ne bodem, od tega bodem bežal. V Rimu pravijo, da se za katoliško vero pridobi ložje tisoč poganov, kakor jeden mohamedanec. Zakaj? Zato ker mohamedanec katoliško vero zaničuje, potem on ne more k njej priti, za njo se zavzeti. Osmešijo vse ono, kar mi delamo za gospoda Boga, za pravo svobodo, za našo večno, pa tudi za našo časno korist. Imenujejo to naše prizadevanje »klerikalizem«. To je neka pavka, ki se tako zlorablja od onih, ki pravijo: Ne proti cerkvi, proti klerikalizmu! Zakaj je to? Da onim, ki tega ne vedo, vržejo s tem pesek v oči! Mi, ki vemo, kaj

je to, ki dalje gledamo, pa vemo, da se hoče katoliška cerkev žaliti, da se hoče zatreti, popolnoma zatreti! Naj potem škof stori karkoli, vse je smešno, vse je zaničljivo. Misijoni sveti, to je zaničljivo! Kako veselje, ko ste na svetem misijonu očistili srca, ko ste k Bogu nazaj prišli, ko ste mu izkazali dolžno čast; ah, kaka sreča je Vam odsevala z obraza, ko ste Bogu dali, kar mu gre! Misijoni, to je zaničljiva stvar! Oni prečastiti očetje, ki so Vam pomagali v misijonih očistiti srca, ki Vam kažejo pot prave sreče in časti, ti se zasmehujejo, bodisi frančiškani bodisi jezuitje, bodisi lazarijci, vse povsod se nanje ščuje! Duhovne vaje, posebno za učitelje, to je sramotno! Sramotno je, če gre učitelj k duhovnim vajam? (Živeli katoliški učitelji!) Marijanske kongregacije, Marijine družbe, v katerih se naučujo naši mladeniči, naša dekleta za čisto krščansko življenje, to se zaničuje! Imenujejo se s primkom »devičarji«, najgrše stvari pišejo o njih! Vse zaničujejo, dragi moji, in to je najnevarnejša stran, da bi se to zaničevanje vsega, kar je lepo, sveto, imenitno, v srcih ne ukorenilo, in bi ne bili Vi to, kar morate biti, da bi bili ne za, ampak proti Bogu!

Druga je ta: Mi smo močni, ako smo jedini. Za to jedinstvo je molil Gospod Jezus Kristus pri zadnji večerji, da bi njegovi učenci, njegovi verniki bili vsi jedini, vsi složni. In to je ravno krasota in veličina katoliške cerkve, ono jedinstvo papeža, škofov, duhovnikov, vernega ljudstva. To je krasota, to je mogočnost, velikanstvenost katoliške cerkve. Ali ta jedinstvo, naše najboljšo orožje za Boga, najboljšo orožje zoper vse one, ki hočejo proti Bogu biti, oh to jedinstvo hočejo da se pokonča in pa zruši tudi v naši mili slovenski domovini, posebno v naši ljubljanski škofiji! (Žalibog!) Krščanski možje, odkod oni napadi na Vašega škofa od dneva do dneva? Da bi Vi, dragi moji, izgubili zaupanje do duhovnikov, do svojega škofa in bi od nas odstopili! (Nikdar! Dolgotrajno ponavljanje.) Ako bi izgubili zaupanje, ako bi se odvrnili od škofov, kam potem, dragi moji? Kdo bode Vaš vodnik, Vaš učitelj, tolažnik v sreči in nesreči, kdo bode z Vami stal od rojstva pa do smrti? — Ako pa mi duhovniki trpimo, radi trpimo zaradi Kristusa, ki je tudi za nas trpel in sramotno smrt na križu za nas storil. Mi trpimo za grehe svojih prednikov, za svoje grehe, radi trpimo in hvalimo Boga, da je poslal na nas ta vihar, da nas očisti, da bomo še bolj utrjeni, čisti živeli za Boga, za Jezusa, za mili slovenski narod! (Navdušeni živio klici.)

Tretja nevarnost obstoji v tem, — in ta je največja nevarnost — da se hoče resnici in zmoti dati iste pravice. To je največje zlo! Ker so države oglasile enake pravice za razna veroizpovedanja, pravijo: Vsako prepričanje bode nam sveto, vsako mnenje

moramo spoštovati. Pa če mi branimo proti napadom svoje pravice, resnico, pa pravijo in kličejo: Ali je to krščanska ljubezen? Mi imamo krščansko ljubezen do vsakega človeka, tudi do drugoverceov, tudi do sovražnikov, toda mi ne smemo odbravati njihove z mote! (Burno odobravanje.) Kdo pravi, vsako mnenje moram spoštovati? O ne! Samo resnico bodem spoštoval, bodem ljubil, zmotu bodem preganjal, bodem sovražil, jo bodem pobil — do zadnjega diha mojega življenja! (Ves čas navdušeno pritrjevanje in živio klici.)

Ker pravice zmoti in pa resnici, — to je jedna najglavnejših nevarnosti in pa jedna največjih zmot današnjega veka. Poglejmo samo, kaj se vse zagovarja v naših časopisih! Ali se ne taji peta zapoved božja, šesta zapoved božja, sedma zapoved božja?

Vse, kar Bog prepoveduje v svojih zapovedih od prvega do zadnjega, vse to, ljubi moji, hvalijo, priporočajo, zagovarjajo naši časopisi, in zaradi tega pravijo: Vsako mnenje se mora spoštovati, slobodno je govoriti, slobodno je pisati! Slobodno — ako je to po volji božji, slobodno — ako se ujema z voljo božjo, Gospoda nebes in zemlje. Slobodno je govoriti, slobodno pisati, to je res, a le v okviru zapovedi božjih! (Tako je!) Slobodno naj bode zapeljivati narod v zmotu? Slobodna mora biti edino le pravica, resnica. To bodemo spoštovali, tej se bodemo klanjali! Mi pripoznamo nad seboj Gospoda kot svojega kralja, pripoznamo nad seboj kraljestvo božje, Gospoda Boga, gospodarja vsega, karkoli imamo. Razum svoj in srca svoja popolnoma Njemu uklanjamo, popolnoma se Njemu prepuščamo v življenju zasebnem, v življenju javnem, v občinah, deželah in državah! Ali protiviti se moramo, kar tem idejam nasprotuje, to moramo preganjati! Dogodi se, da se verniki kar naravnost hujskajo proti naredbam svojih cerkvenih poglavarjev, in oni, ki hočejo, da se vsako mnenje spoštuje, vse naravnost hvalijo, da je le proti sv. cerkvi. Samo ako škof kaj prosi, tedaj govore: Nikar ne storite! A jaz, škof, sem se posvetil gospodu Jezusu Kristusu, in predno kaj želim, prenišlujem pred sv. R. T. in prosim gospoda Boga za svet in še-le potem Vam povem svoj sklep. Oni pa hvalijo in poveljujejo one, ki greše proti četrti božji zapovedi, s slabimi vzgledi pohujšujejo druge. Tudi to je velika nevarnost! Kdo se pa hvali? Hvali se, kdor molči, kdor ne dela, kdor roke križem drži, hvali se, kdor pusti, da se zmotu širi, da se slabi časopisi širijo, ta se hvali, ta je njihov. Ta pa je največji sovražnik resnice božje, Jezusa Kristusa in svete katoliške cerkve.

Nazaj k gospodu Jezusu Kristusu! Resolucije današnjega sijajnega katol. shoda, katere bodete dobili v rjke, pravijo ravno

tako »nazaj k Bogu« in so izraz tega »nazaj«. Ne dajte se zaslepiti od načina vojskovanja, od te taktike sovražnikov, ne dajte se zaslepiti. Drugi slov. kat. shod, sem prepričan, da bode imel najboljše vspehe, najlepše, najkrasnejše vspehe. Te resolucije, te so pripravljali vrli naši možje, in so jih dobro prevdarili in so pripravljali jih s pročevanjem in v soglasju z okrožnicami našega sv. očeta Leona XIII. To je temelj, na katerem so se sestavile te resolucije, temelj določen od namestnika božjega, Leona XIII. Že one same so izraz pokorščine do Kristusovega namestnika, do samega Kristusa, Boga živega, našega Zveličarja, našega Gospoda.

Dragi moji verni Slovenci! Mnogo se pri nas moli, mnogo se pri nas pokore dela! Kako se moli pred sv. Rešnjim Telesom, kako se časti Jezusa Kristusa, koliko se moli! Kako veselje za moje srce! Kako so se moje grenkosti spremenile v veselje, ko sem slišal, s kako vnemo, s kako gorečnostjo, s kakim navdušenjem ste letos častili Srce Jezusovo, koliko je bilo spovedi, koliko lepih kresov je bilo po naših domačih slovenskih hribih, ki so pričali o onem ognju, o oni ljubezni, ki plamt v srcih vernih slovenskih katoličanov. Koliko se je ustanovilo Marijanskih kongregacij! Koliko je bilo misijonov! Koliko solz, koliko kesanja, koliko pokore! Kolikokrat ste prejeli sveto obhajilo! Kolikokrat ste se pogovarjali z Gospodom Bogom! Ali ne bode to omečilo njegovega Srca? Ali nam ne bode dal svoje milosti, da bodemo še bolj spoznali, kaj je potreba, da pridemo do časne in večne sreče? To nam je jamstvo, da bode drugi slovenski katoliški shod rodil najboljših sadov po vseh krajih prelube slovenske domovine!

Čuli ste že včeraj, pa tudi danes, da so sveti oče papež Leon XIII. dovolili sveti blagoslov, sklenjen s popolnim odpuščkom za vse udeležence. Ko je bil letos god svetega očeta, pa sem premišljeval, kaj naj bi pisal svetemu očetu veselega, da razveselim njihovo srce, ki hrani toliko grenkosti, sramotjenja in težav. Gotovo jih razveselim, sem si mislil, ako povem, kako delamo za drugi slovenski katoliški shod duhovniki in škofje skupaj na zmagovalno vojsko zoper sovražnika svete cerkve. Sveti oče so v svoji dobroti odgovorili in blagoslovili naše delo, in so se veselili v globočini svojega srca, da mi to delamo. In dali so svoj blagoslov. To je blagoslov namestnika Kristusovega! Blagoslov svetega očeta nam z jamči krasen vspeh vsem resolucijam, vsemu našemu trudu, vsem našim prizadevam! (Dolgotrajno pritrjevanje.)

Dragi moji! Mi se moramo vojskovati, brez vojske, brez prizadevanja, brez truda ni vspeha! Poglejmo Kristusa! Kako je on premagal svet in zmotu? Ali ne s trpljenjem,

Biskup Strossmayer 1850 — 1900.

Dne 8. septembra 1850 je tedanji nuncij Mihael Viale de Praela v Avguštnski cerkvi na Dunaju dr. Josipa Strossmayerja posvetil v škofa. Tem povodom je Strossmayer pisal v listu na svoje vernike: »Bog daj, da bi dan mojega posvečenja bil za one, katere kmalu imenujem svoje, dan veselja in blagoslova.« In prav je sodil. Še nikdar ni hrvatski narod praznoval spomina na posvečenje škofovo s toliko ljubeznijo in navdušenjem, kakor pred tednom Strossmayerjevo 50letnico. Naj svet sodi o Strossmayerjevem političnem delovanju kakor-koli, eno je gotovo: Hrvatska kulturna zgodovina zadnjih 50 let nosi značaj velike, izredne individualnosti škofa Strossmayerja. Še nobeden ni svoje ljubezni do hrvatskega naroda in domovine kazal v toliki meri in takim vspehom, kakor biskup Strossmayer. Desetletni absolutizem s svojimi germanizatornimi težnjami je v biskupu Strossmayerju utrdil prepričanje, da se mora hrvatski narod pred vsem združiti, ojačiti in utrditi na kulturnem polju, ako se hoče za vedno z vspehom ustavljati tujemu vplivu.

Kot najgotovnejše sredstvo se mu je zdela ustanovitev jugoslovanske akademije znanostij in umetnostij in z akademijo združenega vseučilišča. »Narod«, pravi rodoljubni škof na nekem mestu, »ki ima svoje naj-

višje izobraževališče in je dobro ter previdno vodi, se je duševno osamosvojil. Taka emancipacija pa je podlaga vsaki drugi. Varnostvo in obramba, tekmovalstvo in zmaga pa je za vsak narod v cerkvi in njenih najvišjih učnih zavodih.«

Ko je izšel oktoberski diplom in je bila obnovljena ustava, je biskup Strossmayer začel ustanavljati akademijo. Hrvati, Srbi, Slovenci in Bolgari naj bi po njegovem ustanovnem pismu z dne 10. grudnia 1860 v akademiji imeli najvišje vzgojevališče svoje kulture in središče svojega duševnega razvoja, da v svojih idealnih težnjah postanejo eden narod z enim jezikom.

Tako je, pravi Strossmayer, nastala edinstvo romanskih in germanskih narodov, ki imajo še več narečij, kakor Hrvati, Srbi, Slovenci in Bolgari. V istem pismu Strossmayer naglašja, da bodo Jugoslovani prej ali slej imeli eden literarni jezik, in ta namen naj pospešuje jugoslovanska akademija. Res, krasna in velika ideja! Misel je bila prevelika, ljudje premajhni.

Dne 29. aprila 1861 je biskup Strossmayer ustanovil vseučilišče. Tem povodom je rekel v saboru: »Eno največjih evropskih vprašanj čaka rešitve in trka na vrata našo domovine. Od srečne rešitve tega vprašanja je odvisna naša bodočnost. V ta namen moramo se zateči k znanostim. Ta je

moč. Najnujnejša potreba je, da za se in za vse Jugoslovane ustanovim vseučilišče.«

Strossmayer je zadel resnico, kajti v kratkem času je bilo nabranih skoraj eden milijon goldinarjev za vseučilišče.

Z znanostjo pa je Strossmayer na akademiji spojil tudi umetnost, in je v ta namen daroval svojo bogato zbirko slik, ki je sedaj v palači akademije spravljena kot Strossmayerjeva galerija. Značilne so njegove besede ob otvoritvi galerije: »Jaz sem duhovnik in škof, in če sem pripomogel, da je naš narod dobil akademijo in vseučilišče, storil sem to, da dokažem, da mej vero in znanostjo ter umetnostjo ni nasprotja. Vera in znanost sta od Boga, ki je v trenutku, ko je v človeku vzbudil prvo iskro misli, prvo čustvo v njegovem srcu in prvo besedo v njegovih ustih, ustvaril tudi vero in vednost in ju za večne čase zapustil kot dedščino vsemu človeštvu. Vednost ima krasno nalogo. Kolikor mogoče daleč mora poseči v skrivnosti vidne narave in izrabiti moči narave človeštvu v korist; njena najvišja naloga pa je ta, da globlje in globlje spoznava božjo naravo, ki jo nam razodeva vera, in iz nje dobiva ono luč in oni ogenj, brez katerih človeški rod ne more obstati.«

Biskup Strossmayer si je s temi kulturnimi zavodi pridobil neminljive zasluge za hrvatski narod in domovino, njegovo ime

je v kratkih letih po njegovi učenosti, izredni zgovornosti in priprostosti zaslovelo po vsi državi. Djakovski biskup je posebej ljenje hrvatske ideje v inozemstvu.

Eno največjih, najkrasnejših spomenikov pa je krasna prestolnica v Djakovu, ki je mej najlepšimi romanskimi cerkvami gotovo najlepša. Ta cerkev utelešuje ideje slavnega škofa: Njegova neomajljiva udanost rimskemu papežu, ljubezen do naroda in delavnost za združenje rimske in vzhodne cerkve. Z združenjem obeh cerkva hoče biskup Strossmayer v veri združiti slovanski svet. To naj bi se zgodilo po priprošnji slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda, katera častita obe cerkvi. Tako biskup Strossmayer že 50 let oznanja Srbom: »Vi ste kri od naše krvi, v bratovski ljubezni je naša skupna sreča.« Ko so pred leti v Kijevu slavili tisočletnico krščanstva, se je tudi biskup spomnil te slavnosti. Ministerski predsednik Koloman Tisza, zaklet Strossmayerjev sovražnik, je že upal, da je dosegel svoj namen. Toda papež Leon XIII. se je potegnil za-nj in tako je Strossmayer slavil 50letnico svojega škofovanja v sredi hvalnega naroda in mnogoštevilnih častilcev.

In politično izpovedanje Strossmayerjevo? Dne 24. sušca 1850 je Strossmayer spremljal bana Jelačića v Stockerau, da se udeleži koncerta, ki so ga priredili na korist vdovam in otrokom v revoluciji padlih

s smrtjo na križu? S tem je premagal svet, s tem dal nam upanje, da bomo mogli srečno umreti. Tudi mi pojdemo na goro Kalvarijo. Kaker je on zmagal na Kalvariji, tako bomo mi zmagali! Da se uresničijo one besede, katere so zapisane na onem križu: Kristus zmaguje, Kristus kraljuje, Kristus zapoveduje!

(Velikansko navdušenje. Dolgotrajni živio-klici, gromovite ovacije.)

Katoličanstvo in politika.

Govoril na tretjem slovesnem zborovanju II. slovenskega katoliškega shoda predsednik dr. Ivan Susteršič.

Vaša Eminencija! Prezvzvišeni knezi in škofje! Slavni zbor!

V tistem hipu, ko se je v bornem hlevu v Betlehemu rodil naš Izveličar, pričela se je nova doba svetovne zgodovine. Od tistega hipa dalje in do današnjega dne stal je Kristus v središču svetovne zgodovine. Na jedni strani Kristus in njegovo ljudstvo, na drugi strani sovražniki Kristusa in njegovega ljudstva. Tako je bilo skozi devetnajst stoletij in tako bo do konca sveta!

Komaj je bilo dete rojeno, se je že pričel boj proti njemu. Herod dal je pomoriti na tisoče nedolžnih otrok iz sovraštva zoper to dete. In takrat pričeti boj se je nadaljeval skozi vsa stoletja. Sovražniki Kristusa in njegove cerkve so si pa skozi vsa stoletja ostali enaki in tipe teh sovražnikov najdemo vseskozi že v evangelijih. Tisti tipus se je ohranil skozi vsa stoletja do današnjega dne in se bode ohranil tudi še naprej. Jeden tipus sem že omenil. Herod, ki je s kruto silo nastopil proti detetu in prelivl toke nedolžne krvi v namenu, da bi tekla tudi kri nebeškega deteta. Drug tipus je pa „inteligenca“. Skozi vse evangelije bemo, da so bili sovražniki Kristusovi pismarji, farizeji, veliki duhovni, itd. To je bila takrat inteligenca judovskega naroda. „Inteligenca“ je torej že takrat sovražila Kristusa, in ta tipus se je tudi ohranil do današnjega dne. In nasprotovala je inteligenca Kristusu na ravno tak način in z istimi sredstvi kakor danes: z zofistikom, z lažjo, z obrekovanjem; rekli so, da je s satanom v zvezi, potem so ga šli k cesarskemu namestniku tožiti kot veleizdajalca in končno so ga obtožili in na smrt obsodili kot bogoskrunca, zaradi blasfemije, in stari Kajfež je pri tej priliki strgal svojo dolgo haljo! Tipus Kajfežev se je ohranil skozi vsa stoletja do današnjega dne. Skozi vsa stoletja do današnjega dne smo našli ljudi, ki iščejo blasfemijo tam, kjer je ni (viharni dobro-klici), pa je tam ne vidijo, kjer je! (Dolgotrajno odobravanje). Kakor se je Kajfež postavil za sodnika nad gospoda Kristusa samega, tako se novodobni Kajfeži postavljajo za sodnika čez papeža samega, čez škofo, čez duhovščino in sploh čez celo

graniških vojakov. Pri tej priliki je rekel Strossmayer: »Neovržna resnica je, da more Avstrija obstati in se ustavljati vsem viharjem, ako je vez, ki naj veže vse narode te države, mejsobojna ljubezen in spoštovanje«. Zjedinjenje vseh hrvatskih pokrajin pod habsburškim žezlom, to je njegov ideal. »Narodnost je za vero najdražji dar božji. Narodno idejo pa mora, da doseže svoj namen, duh krščanstva in sv. evangelija posvečevati in očiščati ter prešinjati z ono pravičnostjo, ki pravi: »Kar nočeš, da ti drugi store, tudi ti njim ne stori«. Kjer ne velja to načelo, tam postane narodno načelo netolerantnost, sebičnost in krivičnost. V takih razmerah ni mogoče govoriti o pravi svobodi, miru in edinosti; na ta način se rušijo stoletne zveze. Jaz ne želim, da se naš narod odtuji onim narodom, s katerimi je zezan po Bogu in državi; naš narod mora skupno delovati z vsakim drugim, ki pošteno z njim misli in mu nudi bratovsko roko, toda nikdar ne sme drugemu narodu biti podložen«.

Strossmayer je z vsem srcem udan slavni habsburški monarhiji, v kateri naj bi vsi narodi uživali srečo in izvrševali svoj poklic, on pa je srce in duša naroda hrvatskega. Svojemu prepričanju je Strossmayer ostal zvest, za to prepričanje je mnogo žrtvoval in trpel, ostane mu zvest do smrti.

cerkev Kristusovo. Bodimo potolaženi in se ne razburjamo nad Kajfeži, ostali bodejo, dokler bode svet stal; ta tipus ne bode izumrl! (Viharna veselost.)

Drugi tipus, to je Pontius Pilatus. Če bi Poncij Pilat živel dandanes, potem bi oficijozni listi o njem pisali: „Ein gemässigt conservativer Staatsmann.“ (Bučen smeh.) Mož je imel dobro voljo, ni imel hudobnih namenov, tudi pobožno ženo je imel, kakor marsikateri novodobnik Poncijev Pilatov, ali ko je inteligenca od njega zahtevala, da naj Kristusa križa, mu je pa vendar inteligenca imponirala. Skušal je sicer na diplomatično-oportunistični način rešiti Izveličarja, o katerem je rekel: „Ta je nedolžen“, in o katerem mu je tudi pobožna žena rekla: „Nikar si ne omadežuj roke s krvjo tega nedolžnega!“ In pričel je na ta način, da je na veliki praznik ljudstvo vprašal, katerega naj izpusti, Kristusa ali pa hudodelca, z lepo donečim imenom Baraba. (Viharna veselost.) Nahujskani mob in — morebiti tudi plačani mob (viharno ploskanje in smeh) je pokazal takoj svoje simpatije in simpatije inteligenca (zopetno dolgotrajno ploskanje) za Barabo. In tako ta državniška modrost (bučen smeh) ni nič pomagala, nego toliko, da je velik lump zadal svojo prostost. (Viharna veselost.) In nato je Pilat še drug diplomatični manever poskusil. Namesto da bi „inteligenco“ „nagajžlal“, (veselost) je pa dal Gospoda našega bičati, in si je mislil: potem bode vendar „inteligenca“ zadovoljna! Ali ko inteligenca to tudi še ni bilo zadosti, ga je izročil rabeljnom in ga je dal križati, pri tem hinavsko in diplomatično rekoč: „Jaz umijem svoje roke.“ In s tem je mislil, da je v diplomatskem jargonu rečeno, „sebe sabriral“: Dixi et salvavi animam meam. Ta tipus skozi vsa stoletja cerkvene zgodovine ni izumrl in ne bode nikdar izumrl. In ravno tako ne bode nikdar izumrl tipus Baraba. (Dobro-klici, smeh in ploskanje.) Jaz ne mislim ravno na ljubljanske ljudi te vrste (burno ploskanje) akoravno bi bilo jako zapeljivo glede na gotove ljudi, ki so se sinoči tega slavnega imena vredni pokazali kot plačani reprezentantje patentirane „slovenske inteligenca“ v Ljubljani. (Dolgotrajno viharno odobravanje in ploskanje). Toda to zadevo z mirnim srcem prepuščamo slavni „inteligenci“, ki je pri tej priliki razkrila najinljivejšo zvezo s tipusom Barabe, in mi zamoremo samo reči in z veseljem konstatirati, da, če so ti gospodje mislili vprizoriti protidemonstracijo proti impozantni demonstraciji katoliškega ljudstva slovenskega, potem je bil efekt njihovega prizadetja, njihovega truda in njihovega denarja, kakor Nemeč pravi: Jämmerlich! (Smeh in hrupno odobravanje) in mene samo veseli, da je pri tej priliki vsaj nekaj denarja med ljudi prišlo. (Živahna veselost.) Torej to je ta tipus: nahujskani in najeti mob, kateri se vleče skozi vsa stoletja cerkvene zgodovine in kateri tudi v bodoče ne bode nikdar izumrl!

In potem je še en tipus, najnevarnejši tipus, najgrozovitejši tipus. To je Judež. Tudi ta tipus sovražnikov katoliške cerkve, Kristusa in njegovega ljudstva, skozi vsa stoletja cerkvene zgodovine ni izumrl in ne bode nikdar izumrl.

Ali božja previdnost se ravno kaže v tem, da nam že v evangelijih tipično kaže volkove, katerih se je treba izogibati. Kateroga koli sovražnika cerkve vzamemo, gotovo ga spravimo v okvir enega teh tipusov. Torej nasprotniki so si vedno jednaki ostali, razlikovala pa se je seveda oblika boja in nasprotovanja proti Kristusu in njegovi cerkvi skozi stoletja po različnosti razmer, časa, kraja itd.

Prva tri stoletja je bil Herodov tipus na površju, ko so tekli potoki krvi preganjanih kristjanov za časa rimskih cesarjev. Komaj je prenehalo to preganjanje, že je prišlo krivoverstvo: arijanizem itd. Za krivoverstvom je prišlo razkolništvo, razkolništvo vzhodne cerkve, potem je prišlo razkolništvo zapadne cerkve, potem je prišlo zopet krivoverstvo in končno, kot produkt novejšega časa v 18. stoletju, najnovejši in najmodernejši „trumpf“ proti katoliški cerkvi, nevera.

Sovražniki katoliške cerkve so se prepričali, da ne pomaga nič osebno preganjanje kristijanov. Ravno nasprotno: kri mučenikov je bil kit, ki je cerkev še močnejše skupaj držal. Prepričali so se, da s krivoverstvom tudi ne pridejo naprej. Vse krive nauke, naj so se imenovali kakor koli so hoteli, vse je cerkev sijajno premagala, premagala razkolništvo, premagala razkolništvo na vzhodu, premagala razkolništvo na zapadu, premagala reformacijo, kratko malo: katoliška cerkev je bila na celi črti zmagalka. Še-le v 18. stoletju so prišli sovražniki cerkve na to, pospeševati nevero: tajiti sploh vsako vero. Rekli so: Saj je vse neumnost, nobena vera nima nič na sebi. To je samo za kmete, za neizobražene ali neumne ljudi, to je za stare babe, za pametne, inteligentne ljudi pa to ni! — In ta nauk so imenovali svobodomiseljstvo. Svobodomiseljstvo zaradi tega, ker so rekli: „Kdor verje, ta dela svojo misel odvisno od naukov svoje vere, torej ne misli svobodno. Mi pametni ljudje pa mislimo svobodno, popolnoma svobodno, naše misli so neodvisne od vere, neodvisne od Boga, torej smo svobodomiseljci.“ Tajili so naravnost Boga. Bogotajstvo jim je postalo sredstvo v boju zoper katoliško cerkev. To pa zaradi tega, ker je katoliška cerkev jedino popolnoma logični sestav na temelju eksistence Boga; eksistenca katoliške cerkve je logična konsekvence iz eksistence Boga. Proudhon, jeden prvih teoretičnih socialistov, je rekel: „Ako priznamo Boga, potem moramo tudi verovati v katoliško cerkev. Torej moramo Boga tajiti.“ In nek ameriški bogotajec je rekel: „Mi moramo na vsak način Boga tajiti; kajti kakor hitro Boga priznamo, potem pridemo do blagoslovljene vode, pridemo do rožnega venca in pridemo do škapulirja!“ Izpregovoril je v tej obliki velikoresnico, katero potrjujejo mnogostevilne konverzije vernih protestantov. Še vsak veren protestant, ki je šel na primer v Rim v namenu, da bi brez predsodkov iskal resnice, je postal konečno katolik.

Torej vsled takega modrovanja prišli so sovražniki cerkve na to, da morajo nevero razširjati, vero sploh tajiti, kajti samo na ta način, če Boga tajijo, samo na ta način, so si mislili, je mogoče cerkev ugonobiti.

Mi živimo danes še v dobi te vrste boja proti katoliški cerkvi, — akoravno že marsikatera znamenja kažejo, da se ta doba bliža svojemu koncu.

Res je, da je nauk brezverstva jako vabljev za marsikaterega človeka, zlasti pa vabljev za tiste, ki kaj več imajo! Kajti iz tajeja Boga sledi, da človek ni odgovoren za svoja dejanja višjemu bitju, ampak da lahko dela, kar hoče, ne da bi ga kdo zaradi tega, razun če prestopi meje kazenskega zakona, mogel na odgovor poklicati. Ateisti pravijo: Kako ste vendar neumni! Uživajte! Saj Vi niste bistveno nič družega kakor orang-utang (Veselost). Uživajte vse, kar vaše telo želi, saj smo za to na svetu, da uživamo! No in seveda to je vabljev za vsakega, ki je premožen, ker on ima največ prilike za užitek, in čuti predpise morale kot jako neprijetno omejitev svoje osebne svobode. Naravno je torej, da so se večinoma ravno bogatejši ljudje radi poprijeli tega nauka (Klici: tako je!)

Slično je z „inteligenco“. Vsak sliši rad, če se mu reče, da je „intelligent“, in čim bolj je neumen, tem bolj ga to veseli (Smeh in ploskanje). Zdaj so pa prišli učenjaki in so rekli: Tisti, ki živi kakor tele, ki nič ne veruje, ki Boga tajijo, ki pozna cerkev samo od zunaj, gostilno pa od znotraj, tisti je „intelligent“ človek. Kdor gre pa raje notri v cerkev, pa moli, ta je pa neumen človek, mračnjak, ta sedi še in živi v srednjeveški temoti, to je zabit človek (Velika veselost). Seveda popolnoma naravno je potem, da zlasti tisti ljudje, kateri so ali sploh zelo neumni ali pa, ki so le na pol omikani, da so kje kaj povohali v kako šolo, kakšno prvo, drugo, tretjo gimnazijo ali realko, da tisti prav posebno radi slišijo, kako so „intelligentni“. Vsled tega so se ravno tisti na pol omikani, na pol izobraženi elementi, katere je ranjki dr. Janez

Bleiweiss (Živio-klici) v svojih „Novicah“ imenoval „branjevce omike“, (Bučen smeh) da so ravno tisti elementi se z velikim navdušenjem tega novega nauka poprijeli in tako so kar čez noč največja teleta postala „inteligenca“ (Velika veselost).

Marsikdo bode vprašal: kako pa je to, da ravno inteligenca pogostoma Boga tajijo. Marsikdo je že prišel med Vas in Vam je rekel: Učeni gospodje večinoma vero tajijo in ne verujejo v Boga, torej že ne more tako biti, kot Vam duhovniki pripovedujejo. Takemu gospodu odgovorjam: Kako pa pismarji, farizeji in veliki duhovni za časa Kristusa? Ti so Gospoda videli na svoje lastne oči, so ga slišali, pa ne samo to, še celo njegove čudeže so videli, pa vkljub temu niso hoteli verovati. Zato, ker je šlo to zoper njihove sebične interese, ker jim je bil Kristusov nauk na potu, zaradi tega, ker niso hoteli verovati, zato niso verovali! (Dolgotrajno pritrjevanje).

Spominjam samo na prigodek v Kafarnaumu, ko so mrtvoudnega prinesli Kristusu. In ko je Kristus rekel: „Tvoji grehi so ti odpuščeni“, tedaj so godrnjali pismarji in farizeji ter rekli: „Grehe odpuščati, to pravico ima samo Bog!“ Tedaj pa jim je Kristus odgovoril: „Kaj je ložje reči: tvoji grehi so ti odpuščeni? — ali je ložje reči temu: vstani in hodi? Da pa bodete videli, da ima Sin človekov tudi pravico grehe odpuščati, rečem: vstani, vzemi svojo posteljo in hodi!“

In bolnik je hipoma ozdravil, vstal, vzel svojo posteljo in odšel, — pismarji so pa molče odšli in naprej hujskali proti Kristusu! (Dolgotrajno odobravanje).

Tako je tudi z našo „inteligenco“. Človek ne sme misliti, da bo te ljudi kdo prepričal. Če se kdo noče dati prepričati, potem je vse zastoj. Čudeže so videli pismarji in farizeji, pa niso hoteli verovati v Kristusa. Tudi dandanes še niso čudeži ponehali. Spominjam na nebroj dokazanih čudežev v Lourdesu (Dobro klici), koliko čudovitih ozdravljenj se je tam zgodilo! Neverni zdravniki so se na licu mesta o tem prepričali in so morali slovesno to potrditi. Jeden največjih nevernikov, Zola, je tudi sam šel tja in se tudi prepričal o čudovitih ozdravljenjih, — toda spreobrnilec vendar ni. Kajti vera je stvar volje, volja je pa prosta. Vera je stvar proste volje. Kdor dobre volje nima, se nikdar ne bode spreobrnil.

Boj zoper Kristusa in njegovo cerkev se vleče neprestano skozi vsa stoletja po Kristusovem rojstvu. Konstatirati nam je danes, da je ta boj tudi političen. Politična arena je torišče, kjer se ta boj bije skozi vsa stoletja. Iz političnih ozirov je divjal Herod, iz političnih vzrokov proganjali so kristjane rimski cesarji, iz političnih vzrokov je prišel razkol v cerkev; iz političnih ozirov so se herezije podpirale itd.

Ne da se tajiti: v javnem življenju se ta boj bije in se bode tudi izvojeval. Tukaj se gre za veljavo vere v javnem življenju, in ravno tega se sovražniki najbolj boje; zato so iznašli formulo: vera je privatna stvar!

Da res je, moja privatna stvar je, če verujem ali ne, to je res. Moja privatna stvar je pa tudi, da to vero nesem v javno življenje! (Dolgotrajno ploskanje). Ali je luč zato, da se pod mernik postavi? Luč je zato, da sveti! Ali veljajo v javnem življenju tisti večni zakoni, kakor v zasebnem življenju, ali drugi? Ali ima človek dve duši, eno doma, če se zapre v svojo sobico, ali pa k večjemu za cerkev, eno pa za javno življenje? Ali ni človek podložen Bogu in njegovim zakonom od prvega hipa svojega življenja do zadnjega, povsod kjer hodi, kamor pride, v vseh odnošajih, v zasebnem in javnem življenju. Torej vera spada tudi v javno življenje, in je javen faktor, javen element! To nasprotniki sami nehoti pri vsaki priliki priznavajo. Vsaj je včeraj naš prevzvišeni vladika podal vzgled o tem. Ko so se določile duhovne vaje za učitelje in učiteljice, so liberalci hujskali proti temu, smešili to

narodno in skušali terorizirati učiteljstvo, da se ne udeleži vaj. Če je vera privatna stvar, zakaj se pa gospodje tako razburjajo? (Živahno pritrjevanje).

Med Slovenci boj med katoličanstvom in brezverstvom v javnem življenju ni nov. Že v prvi polovici sedemdesetih let, ko je še ranjki dr. Janez Bleiweiss živel, je bil prav ravno tisti boj. Dr. Janez Bleiweiss je svojo stranko imenoval katoliško-narodno, nasprotnike je pa imenoval liberalne. Tedaj se je v „Slovenskem Narodu“, ki je že takrat dnevnik bil, prav na ravno tisti surovi način, kakor dandanes, vodil boj proti katoliško-narodnim možem. Dr. Bleiweissa in njegove somišljenike je imenoval n. pr. „duševne evnuhe“ (Smeh). Z ravno tistimi sredstvi, kakor danes, z lažjo, obrekovanjem, s psovkami, vodila se je takrat borba „Slovenskega Naroda“ proti katoliško-narodni stranki, ki je bila zbrana pod vodstvom dr. Janeza Bleiweissa.

Predaleč bi zašel, ko bi hotel kaj več razlagati o tisti borbi, akoravno je zelo zelo zanimiva; morebiti mi bode v kratkem dana prilika, o tem obširneje govoriti.

Zanimivo je, da je takrat že, ob enem s „Slovenskim Narodom“ tudi goriška „Soča“ udeleževala se gonje proti katoliško narodni stranki. In znamenito je tudi, da je pokojni dr. Janez Bleiweiss že takrat prorokoval, da ta razpor bode vodil, kakor se je izrazil, do „nemčurskega napredka.“ Prorokoval je, da slovenski liberalizem mora peljati z logično silo do zveze slovenskih liberalcev z nemškimi.

Popreje je ta boj nekoliko ponehal, tlel je samo pod pepelom.

Za časa I. slovenskega katoliškega shoda pred 8 leti pa je ta boj že zopet plamtel. Z nekakim humorjem se sicer spominjamo, kako smo takrat morali še na dolgo in široko dokazovati, da imamo liberalce na Slovenskem. (Veselost.) Takrat je bilo še veliko dobrih, poštenih ljudij, ki niso verjeli, da bi bilo to mogoče. Tako hitro se je izgubil spomin na l. 1872. in 1874. Danes nam ni treba več dokazovati, da imamo na Slovenskem liberalce, kajti za ta dokaz so ti gospodje sam skrbeli.

Dokazali so celo nesposobno, da imamo najslabše liberalce, take, da so celi deželi in narodu v sramoto! (Viharno odobravanje.)

Znamenito je sledeče. Pod pretvezo radikalne narodnosti so nastopali ti gospodje še pred 8 leti in s to pretvezo, s tem plaščem, so marsikaterega poštenega človeka omamili. Koliko je radikalna narodnost liberalcev vredna, nam spričuje slavna sedanjost, ko vidimo voditelje slovenskih liberalcev v tako lepi slogi z nemškimi liberalci z baronom Schwegelnom na čelu! Tako je slovensko liberalstvo, kakor je Bleiweiss prorokoval, privedlo z logično silo do narodovega izdajstva. (Viharni klici: Sramota!)

Toda pustimo naše lastne neznosne razmere, saj se veliki boj, ki se bije med Kristusom in njegovimi sovražniki, saj se ta boj ne bode odločil pri nas na Kranjskem, najmanj pa v Ljubljani. (Veselost.) Ta boj se bode odločil v veliko večji areni, seveda, kar pa nikakor ne izključuje, da moramo mi vsi kakor en mož stati v vrstah in se boriti za svoje svetinje. Nekoč sem slišal od nekega liberalnega duhovnika — ki tudi ni hotel verovati in menda še danes ne veruje da so liberalci na Slovenskem (Veselost) — da je rekel: „Klerikalci“ pravijo, da je vera v nevarnosti. Kako bode vera v nevarnosti, saj je od Boga! To je popolnoma res, vera bode ostala, če se ji danes vsi tukaj zbrani odpovemo. (Veselost.) To je gotovo. Ali pa bode, če se veri odpovemo to v našo korist, v korist našega naroda, to je drugo vprašanje! (Dolgotrajno odobravanje.)

Sploh, kedar naši liberalci in sovražniki vere sploh govorijo ali pišejo o naši katoliški veri, takrat se moram nehote spominjati na neko knjigo, ki je izšla v šestdesetih letih pod naslovom: „Napoleon I. kein Feldherr! Nachgewiesen von einem kōngl. preussischen Gardelieutenant.“ (Dolgotrajen bučen smeh). Tako zrelo sodbo, kakor je ta kraljevi pruski gardelajtnat imel o vojskovodji

Napoleonu I, tako zrelo sodbo imajo naši židovsko-liberalni žurnalisti o naši katoliški cerkvi. Naj pišejo o drugih stvareh, tam jim priznamo kompetenco. Naj pišejo o vseh njihovega slavnega napredka v gotovih hišah, če hočejo! Tam so kompetentni! O veri in cerkvi pa morejo ravno toliko govoriti in pisati, kakor slepec o barvah! (Viharno pritrjevanje, ploskanje in živoklici).

Še enkrat se povrnem k vprašanju, zakaj „inteligence“ večinoma nasprotuje cerkvi in veri. Mi imamo hvala Bogu dandanes že mnogo posvetnih učenjakov, vzornih učenjakov, kojih vsak je kos petdesetim brezverskim učenjakom, koji stoje na stališču naše svete vere. (Burno pritrjevanje). Opomnim naj na znamenit izrek velikega učenjaka, katerega cel svet pozna, in kateri je kot kompetent priznan morebiti tudi od liberalne strani, ker je mož naravoslovske vede, — slavni Pasteur v Parizu. Ta mož je izrekel pomenljive besede: „Če je kdo dobro študiral, potem ima vero bretonskega kmeta. Če bi bil pa še bolje študiral, bi imel vero bretonske kmetice!“ (Navdušeno ploskanje). Tako je gospoda „inteligence“! Dobro študirajte, potem boste imeli vero!! Kakšna inteligenca pa obstoji v tem, če si človek ne vzame toliko truda, da bi nekoliko premišljeval o tem, kar je za človeka najvažnejše, kar odločuje njegovo osodo za večnost?! Ako vemo, ako poznamo brezmejno ignoranco te „inteligence“ v verskih stvareh, kakor opazujemo to dan za dnevom, korak za korakom, vsako uro tako rekoč, komu bode potem da „inteligence“ imponirala, kateremu pametnemu, resnemu človeku? Pritrjevanje).

Če pa reče kdo: Jaz družega ne verujem, kod to kar vidim, — no takemu je pa dal lep odgovor škof Teofil v Antijohiji že v prvih stoletjih po Kristusovem rojstvu. On je rekel nekemu Antoniju: „Ti praviš, pokaži mi Boga. Jaz ti pa pravim: pokaži mi svojo dušo!“ Mi pa bi lahko, ker liberalci in brezverci dušo taji, mi bi mu lahko odgovorili: Pokaži mi svojo pamet! (Veselost in odobravanje.)

Politični boj takozvane posvetne „inteligence“ zoper verske resnice in cerkveno avtoriteto se bije v vseh krščanskih državah in se bije tudi zlasti močno v naši starodavni Avstriji. Žal, da se je vodstvo države od konca 18. stoletja pa do danes močno vdajalo brezverskim in protiverskim načelom. Zato tudi v državnem razvoju čestokrat ni bilo blagoslova. Kam pa je prišla naša Avstrija? Pojdimo na Dunaj pogledat, kako modri ljudje sedaj iščejo „Kvadraturu cirkelna“, kako bi rešili našo državo iz zamotanih razmer! Mi pa vemo, iz česa to izhaja: to je posledica grehov liberalnih, brezverskih državnikov, kateri so našo državo siloma spravili v protiverski tir. (Res je!) Koliko se je od strani države, od strani brezverskih državnikov grešilo proti cerkvi in proti veri! Jaz spominjam samo kratko na dobo Josipa II. ko je brezverski minister Kauniz kruto postal proti katoliški cerkvi! Takoj takrat je imelo to postopanje posledico, da so se med narodi vneli ljuti narodnostni boji. (Res je!)

Država je tudi še v tem stoletju kruto grešila proti cerkvi, ko je brez vsake pravice, popolnoma lastnomočno, prelomila konkordat, pogodbo, katero je bila država za večne čase s svetim očetom sklenila. (Klici: Tako je!)

Vsak greh ima svojo kazen, in tudi države, če grešijo, sprejmo neizogibno svojo kazen. Ali zato nam ni treba prav nič obupavati. Avstrija stoji trdno, ker ima veliko maso poštenega ljudstva! (Burno pritrjevanje.)

To je zaklad, katerega ima Avstrija danes še, največji zaklad, katerega ima naša starodavna država, in ki ga ima kljub raznim slabim državnikom tega stoletja. Ta zaklad je treba vzdigniti in ta zaklad se bode vzdignil! Tisti stanovi, kateri imajo danes predprave v državi, med katere prištevamo v prvi vrsti liberalno mestno „inteligence“, dokazali so svojo popolno nesposobnost zadostiti potrebam državnega življenja. Zato so te predprave pravi nonseus in so nevzdržljive postale. (Pritrjevanje.) Ravno iz liberalne mestne „inteligence“ se je izcimilo to, kar

je našo državo pripravilo v sedanje zamo-tane razmere, namreč obstrukcija. Te niso iznašli zastopniki mase naroda. O ne! To so iznašli zastopniki liberalnih profesorjev, c. kr. uradnikov itd. Tisti, ki obstruirajo v parlamentu, se ne rekrutirajo iz pete kurije se rekrutirajo marveč iz mestnih krogov, iz liberalnih profesorjev, mladih uradnikov itd. Naj se toraj naš presvitli cesar — in to mislim sem dolžan tudi danes pri tej slovesni priliki izreči: — naj se naš presvitli cesar obrne do svojih zvestih narodov in tista „inteligence“, ki je obstrukcija iznašla, ki zavira vse državno življenje, bode izginila kakor kaplja v morju! (Dobro in živio-klici, ploskanje.)

Mi pa, katoličani, smo dolžni zastaviti vse svoje sile v to, da se to izvede, ker nam naš patriotizem to veleva, naš čisti avstrijski patriotizem.

Ne smemo pa stati izolirani, mi slovenski katoličani! Mi moramo iskati ožjega stika s katoličani drugih avstrijskih Slovanov in sploh s katoličani vseh narodnosti v državi. Vsi avstrijski katoličani skupaj se zbirajmo kakor en mož okoli prestola našega presvitlega vladarja! (Dolgotrajno navdušeno odobravanje.)

Zato pa ne poudarjamo toliko to, kar nas loči od drugo-narodnih katolikov, ampak poudarjamo to, kar nas z njimi družijo: našo jedino zveličavno katoliško vero. (Viharno ploskanje.)

Kakor je prej eden govornikov rekel: in necessariis unitas. Tega načela ne smemo zabiti nikdar. V potrebnem jedinstvu! Naj potrebnejša pa je v današnjih burnih časih, kakor zmeraj, živa vera. V tej živi veri združimo se vsi avstrijski katoliki tesno okoli vladarjev naše svete cerkve (odobravanje.)

Tudi v politični borbi, tudi tukaj glejmo vedno na tiste, ki so nasledniki apostolov, glejmo vedno na tiste, katerim je Kristus dal vsoblast, potem nismo nikdar v nevarnosti, da bi zagrešili na napačna pota! Hvalimo Boga in radujemo se, da imamo ravno mi Slovenci škofo take, da jih nima kmalu kak narod na svetu, (Hrupno odobravanje. Viharno ploskanje in živio-klici.)

In kar nas posebno vradostuje je, da so ti gospodje, ki stoje na višini življenja, na višini cerkvene hierarhije, izšli iz našega priprostega ljudstva (Gromoviti živio-klici.)

Zato, pravim, kakor visoko stoje na eni strani, tako blizu so nam na drugi strani! Mi se njih držimo v ljubezni in neomajljivi udanosti. Papež, škofje, duhovščina, ljudstvo, inteligenca, vsi stanovi smo ena velika, katoliška armada. (Viharno odobravanje.)

In pri tem nas tolažijo vse, vselej in z veselo zavestjo navdajajo one besede, katere je naš Izveličar govoril, predno je šel k Svojemu nebeškemu očetu: „Meni je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej idite tja in učite vse narode in krstite jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha. In učite jih vse držati, karkoli sem vam jaz zapovedal: Glej, jaz ostanem pri Vas vse dni do konca sveta!“ (Navdušeni živio-klici; gromovito dolgo trajajoče odobravanje, viharno ploskanje in ovacije govorniku.)

Brzovjavke II. slov. kat. shodu v Ljubljani.

(Dalje.)

Djakovo. Zapaljena baklja na prvom hrvatskom sastanku u Zagrebu o društvenom, krščanskom i socijalnom pitanju razplamtela se i na bračkom slovenskom shodu na korist sestara dične Slovenije i probudjene Hrvatske! Hvaljena Isus i Marija! — Aksamović, Golubičić, kapelana djakovačka.

Djakovo. Slovenskom katoliškom sastanku pridružuju se profesori djakovačkog sjemeništa molitvom, neka potvrdi Bog ovo, što se radi u nama. — Proforski zbor.

Djakovo. Uspjeh pod geslom: Sve za vjeru i domovinu. — Vjekoslav Spindić.

Djakovo. Bog blagoslovio dielo na procvat svete vjere i na korist slovenskog puka. — Msgr. Cepelić.

Djakovo. Najbolji uspeh želi iz ravne Slavonije — nadžupnik Korošec.

Djakovo. Oduševljeno pozdravljajuć odlični bratski zbor želim, da bude na ko-

rist vjere i slovenskog-hrvatskog jedinstva. — Dr. Papratović.

Doberla ves na Koroškem. Občina Globasnica pozdravlja drugi slovenski katoliški shod pristrčno in se pridružuje vsem njegovim sklepom. Živeli! — Jekl, župan.

Doberla ves. Božji blagoslov Vašemu podjetju in bratski pozdrav zbranim! — Luka Lavtižar, prošt doberlavaški.

Dobropolje. Z duhovni svojimi edini, udani svete cerkve sini stojimo sred viharja: Za vero, dom, cesarja. — Župljani robski.

Dobropolje. Bog živi na temelju krščanskih načel združeno Slovenijo! — Za občino Rob: Bregar, župan.

Dobropolje. K zmagi prapor naš se vije v varstvu Matere Marije; njemu ne preti propast, delu veje v slavo čast. — Hranilnica in posojilnica na Robu.

Dobropolje. Blagoslovi Vsemogočni delovanje drugega katoliškega shoda. Slava udeležencem. — Dobropoljci.

Dobropolje. Buči naj vibra, tuli piš, zastava k zmagi nam je križ! Živelo kršč. časopisje, živeli zborovalci! — Bralno društvo na Robu.

Dolenja vas pri Ribnici. Okoli kat. narodne zastave združene zborovalce na II. slov. kat. shodu pristrčno pozdravljamo, želeč mnogo vspeha v čast božjo in blagor nas tako stiskanih kmetovalcev. — Kmet. društvo v Dolenji vasi pri Ribnici.

Domžale. V imenu slamnikarjev domačinov vsem pozdrav in obilni vspeh! — Cerar.

Domžale. V imenu katol. mislečih delavcev in rokodelcev: Bog izpolni Vaše nade! — Končan.

Domžale. Čast, slava in zahvala katoliškemu shodu! — Delavsko podporno društvo.

Domžale. Bog blagoslovi zaželjeni katol. shod! — Posojilnica.

Domžale. Vsem udeležencem srčnost, vstrajnost in blagoslov božji! — Strupi.

Domžale. Srčno pozdravljamo vse zborovalce. — Delavci v slamnikarskih tovarnah: Cerar, Zajc, Peterlin, Markužič, Tičar, Žabnikar.

Domžale. Občina Depala vas se strinja z Vami in izreka svojo zahvalo. — Dimec, župan.

Dornberg. Slava vsem zborovalcem pri II. slov. kat. shodu. Bog blagoslovi delo in trud! Naj prešine odločno katol. mišljenje vse sloje nam drage domovine. — Za županstvo Dornberg Franc Berce, župan.

Dornberg. Za svojimi odposlanci kličemo: Slava katoliškim zborovalcem, stebrom Slovanstva in Avstrije! Bog blagoslovi Vašo sveto požrtvovalnost! — Posojilnica, zavarovalnica, starešinstvo v Černicali, županstvo Gorjače.

Dunaj. Kot stari in odkritosrčni prijatelj katolikov v lepi kranjski deželi pošiljam Vam srčne pozdrave iz krščanskega cesarskega Dunaja z željo, da ima II. slov. kat. shod najboljši vspeh. — Ces. svetnik dr. I. M. Truda.

Dunaj. Katoliške može slovenskega naroda, pri katerem se je pričelo spreobračanje slovanskih narodov h krščanski veri, srčno pozdravljamo in želimo najboljši uspeh. — Inthal v imenu uredništva lista „Vaterland“.

Gorica. Bog blagoslovi delo katoliškega shoda. — »Primorski list«, katoliško delavsko društvo.

Grabštajn. Vsem udeležiteljem katoliškega shoda čast in slava! — Lovrenc Serajnik, prošt tinjski; Volbenk, Serajnik, kaplan.

Grabštajn. Iz tužnega Korotana se spominja častitih zborovalcev na II. slov. kat. shodu ter jim naučeno kliče: Pogumno naprej v započetem delu po starem geslu: vse za vero, dom in cesarja! — Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pokenče in okolico.

Hotederšica. Katoliški duh navdajaj srca naša. V praznik si štejem te dneve veselja in svetega navdušenja. — Josip Sever, kapelan; Gašper Rudolf, Franc Rudolf, Tomaž Gostiša v Črnem vrhu nad Idrijo.

Hotederšica. Za naroda vero, korist in prosveto deluje naj vsakdo z ljubeznijo vneto. — Posojilnica in hranilnica v Črnem vrhu nad Idrijo.

Hotederšica. Da delo Vaše Bog ohrani, želijo bratje srčno udani. — Kmečjsko društvo v Črnem vrhu nad Idrijo.

Janovice na Moravskem. Ker vsled boleznih ne morem na pot, tem potom želim, da ima shod najboljši uspeh in se srečno rešijo vsa dotična obravnavana vprašanja. — A. grof Serényi.

Idrija. Katoliškemu shodu božji blagoslov. Položite trdna tla katoliški organizaciji. V jedinstvi vseh stanov pod okriljem križa bo zacvetela lepša bodočnost slovenskemu narodu. V to pomozi Bog! Živeli zborovalci! — Katoliška delavska družba.

Idrija. Živela katoliška načela in nje boritelji! Slava shodu! — Troha, Brus, Brumen, Žonta.

Idrija. V duhu z Vami! Zborujte v prid miru in jedinstvi pod križem! Živeli zborovalci! — Krščansko gospodarsko društvo.

Jarše. Svetemu križu klanjaj v vsaki šoli se mladina in učitelj! — Krajni šolski svet na Rovih.

Jarše. Iskren pozdrav Vam vsem prijateljem kmata trpina! — Hranilnica in posojilnica na Rovih.

Jarše. Slava prijateljem našim. — Občinski odbor na Rovih.

Jarše. Milo nebo blagoslovi Vaš trud! — Marijina družba na Rovih.

Javornik. Pod katoliško zastavo zbranim, borečim se za Boga in narod, za vero in domovino, kličemo: Slava! — Občinski zastop na Koroški Beli.

Jesenice. Obilnega božjega blagoslova in veliko uspeha želi dekliška Marijina družba na Jesenicah.

Jesenice. Kakor Vi, tudi mi: Vse za vero, dom, cesarja! — Mladeniska Marijina družba na Jesenicah.

Jesenice. Bog daj drugemu katol. shodu še veliko več uspehov kakor prvemu. Prihodnost je naša, krščansko-socialna. Vsi z Vami enega srca, enega duha! — Katol. delavsko društvo na Jesenicah.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. septembra.

Kaj se zgodi z novim državnim zborom? Usoda novega državnega zbora je odvisna popolno le od njega samega. Ako bo sposoben za redno, pozitivno delo in bo s tem delom tudi pričel, mu je obstoj zagotovljen, ako pa ne bo »priden«, je njegova usoda že zapечатena in odzvonilo bo za nedoločen čas ustavnemu življenju v Avstriji. To je razvidno iz besedij, ki jih je izrekel vladar predvčeršnjim napram vitezu Jaworskemu, ko je deželni maršal grof Badeni predstavil deputacijo plemstva in poslancev. Cesar je namreč rekel: »Razpust parlamenta in razpis novih volitev sta zadnji ustavni sredstva, ki se jih posluži moja vlada.«

Volitvena razpisa. Včeraj sta izšla zopet dva nova volitvena razpisa in sicer za Nižje-Avstrijsko in Tirolsko in Predarlško. Na Nižje-Avstrijskem se vrše volitve za splošno skupino 3., za kmečke občine 9., za mestno skupino 14., za obrtno zbornico 17. in za veleposestvo 18. januarija, na Tirolskem pa za splošno skupino 3., za kmečke občine 8., za mesta in trge 11., trgovinski zbornici 12. in za veleposestvo (na Predarlskem te skupine sploh nimajo) pa 14. januarija. — Ker se vrše tudi v Dolenji Avstriji, koder imajo kakor na Kranjskem direktne volitve v prvih dveh skupinah, šele v prvi polovici januarija, je bržkone pričakovati, da se tudi na Kranjskem ne vrše volitve pred Božičem.

Želje čeških listov glede bodočih kandidatov. »Plzenske Listy« in »Budi-voje« izražata, kot smo že omenili, nekaj želja glede bodočih kandidatov na Češkem. Prvi list najprej želi, da ohrani mladočeška stranka dosedanje število mandatov, kajti dunajskim krogom se mora dokazati, da uživa popolno zaupanje češkega naroda. Toda, pravi nadalje, ti mandati morajo biti poverjeni močnej, ki so cvet češkega naroda, ti morajo talentirani, izkušeni močnej. »Budi-voje« želi poleg tega, da se izvolitev poslancev ne omeji samo na mladočeško

stranko. — Iz navedenih želja se v gotovih krogih sklepa, da se želi, naj bi češki poslanci v novi zbornici opustili obstrukcijo, kajti za obstrukcijo te ali one vrste ni potreba cveta naroda. Imenovana lista že sedaj navajata nekaj imen, katerih nositeljev baje ne bo več videla poslanska zbornica.

Graja sarajevskemu nadškofu.

Nadškof sarajevski, dr. Stadler, je, kakor znano, pozdravil prvi hrvatski katol. shod v Zagrebu ter mej svojim govorom izrazil željo, naj bi bili Bosna in Hercegovina čim preje združeni s Hrvatsko. Nadbiskupu dr. Stadlerju je došlo nastopno grajalno pismo od strani ravnatelja kabinetne pisarne viteza pl. Schiessla: »Obširna poročila, ki so jih objavili listi o kat. shodu, vršočem se nedavno v Zagrebu, so mej drugim tudi naznanila, da je Vaša nadbiskupska milost pri banketu, ki je zaključil kat. shod, izrazila željo, naj bi se Bosna čim prej združila s Hrvatsko. Ker je to vprašanje čisto politično, in torej ni v zvezi s svetim zvanjem Vaše nadbiskupske milosti, ter spada njega rešitev le v delokrog gotovih svetnih faktorjev, posebno pa v prvi vrsti pristojna suverenni pravici Nj. Veličanstva našega najmilostivejšega gospoda, bi bilo opravičeno mnenje, da je zgoraj navedena vest neresnična in da Vaša nadbiskupska milost ni izrekla teh besedij. Ko bi se pa bilo to vkljub temu zgodilo, moram Vašo nadbiskupsko milost po najvišjem naročilu resno opomniti in naznaniti določno nado Nj. Veličanstva našega najmilostivejšega gospoda, da se Vaša nadbiskupska milost v bodoče niti v svojih izjavah niti v svojem delovanju ne bo več dotikala političnih vprašanj. K temu pripominja »Pol. Corr.« iz Budimpešte mej drugim, da se ta graja nanaša jedino le proti oni velikohrvatski agitaciji, ki jo zametajo vsi (?) državi zvesti stanovniki Hrvatske kot utopistiški poskus državno-pravnega preobrata. Take aspiracije da motijo notranji mir in provzročajo nesporazumljenje glede namer vodivnih krogov na zunaj. — Prav pristavlja »Vaterland«, da je ta kometar res čuden. Odpraviti nesporazumke na zunaj je bila dosedaj vedno stvar zunanjega urada. Morda pa v Budimpešti ne poznajo več nobenega skupnega zunanjega urada?

K. H. Wolf proti binkoštnemu programu.

Znane so že gotovo vsakemu drzne zahteve, ki so jih začrtali »voditelji« nemškega naroda v znanem binkoštnem programu, čegar uresničenje bi bila največja nesreča za vse avstrijske slovanske narode. In vendar bivši poslanec K. H. Wolf ni zadovoljen s tem programom. V Ašu se je vršil te dni baje od 1200 oseb obiskan shod, katerega je priredilo vseh šest schönerejanskih poslancev z voditeljem Jurijem na čelu. Na tem shodu je izrekel Wolf naslednje pomenljive besede: Binkoštni program je v mnogih točkah preskromen. Od zahteve po nemškem državnem in armadnem jeziku se ne sme odnehati pod nikakim pogojem, kajti le tedaj, ako se uvede ta zahteva, bo zopet mir (?) v Avstriji. Prihodnje leto se morajo vse državne potrebe zapostaviti ljudskim potrebam; prepričati se morajo volitve delegacij ter ne smejo dovoliti ne davki in ne novinci, dokler vlada ne dospe do prepričanja, da v Avstriji ni več mogoče vladanje proti Nemcem. — Dosedaj se seveda po njegovem mnenju vlada ni ravnala po tem načelu? Obstrukcija v bodočem parlamentu je torej zagotovljena, ako bo le mogoča.

Poljaki in nemški liberalci.

Te dni so se vršili v Galiciji v okolici mesta Jaslo veliki cesarski manevri, katerih se je udeležil cesar s svojim spremstvom. Dne 13. t. mes. je pa, kakor je bilo naznanjeno, sprejel vladar v Jaslo več deputacij, pred vsem pa zastopnike plemstva in pa bivših državnih in deželnih poslancev. V odgovoru na nagovor deželnega maršala grofa Badenija je vladar izražal veselje, da je zopet prišel v deželo, katere zastopstvo in prebivalstvo mu je podalo obilo dokazov udanosti in zvestobe, ter se posebno pohvalno izrekel o delovanju državnih poslancev poljskih v parlamentu, ki so imeli vedno pred očmi blagor države ter skrbeli za nje potrebe. — To pohvalo so, to mora priznati vsak, poljski poslanci res tudi zaslužili, in

vendar je zbog tega navstal silen vrišč v liberalnem nemškem taboru iz gole nevoščljivosti. Oficijelno glasilo vseh židovskih nemških liberalcev, dunajska »Neue Freie Presse«, ne more prikriti svoje velike nejevolje nad pohvalo poljskih poslancev in posvetila je včeraj kar cel uvodnik. Z nekako posebno natančnostjo našteva židovski članek vsa odlikovanja, ki so jih bili deležni zastopniki poljskega naroda od leta 1893 sem, potem pa skuša oslabiti njih patrijotizem, kažoč na egoistiške namene posamnih voditeljev, ter namiguje na njih napake, ki jih pa baje vladar le radi tega ni omenjal, ker se bliža za poljski klub akutna volitvena kriza. Neizmerna nevoščljivost se zrcali iz vsakega stavka v tem članku, a le vsled tega, ker so deležni te odlike — Slovani in ne nemški židovski liberalci, ki so se tudi že drznili nazvati »državo ohranjujoča stranka«. — Mi Slovenci se sicer ne moremo posebno ogrevati za dosedanje poljski klub v celoti, ki je, akoravno slovansk, pogosto preziral naše zahteve, toda tolika grda nevoščljivost, kakoršna se kaže v navedenem članku, je vredna odločne obsodbe.

V Španiji se snide parlament v drugi polovici meseca oktobra. To bo drugo zasedanje španskega državnega zastopa. Najvažnejša zadeva, s katero se bota pečala zastopa, bo vladna predloga gledé bližnje poroke 20-letne princezinje asturske, ki je starejša sestra mladega kralja Alfonza, ki pride torej v prestolonasledstvu za Alfonzom v prvi vrsti v poštev. Poročiti se namerava, in sicer, kakor je izjavil ministerski predsednik Silvela, v mesecu januariju, z drugim sinom grofa di Caserta princem Karolom Bournbonskim, 30-letnim stotnikom v španskem generalnem štabu. Ker bi bil pa ta zakon v nekakem oziru morganatičen, je po treba zanj ustavnega dovoljenja, in zato se bo s to zadevo pečal v jeseni parlament.

Cerkveni letopis.

Evharistiški shod v Ljubljani.

Veličastno se je vršil kat. shod. Ves slovenski narod je bil zbran po svojih zastopnikih, da si postavi temelj za svoje delovanje. Temelj je postavljen v krasnih resolucijah, in sedaj je treba iti krepko na delo, da se na tem temelju prej ko mogoče dozida trdno poslopje narodnega blagostanja. Toda pri tem zidanju ne smemo pozabiti besed sv. pisma: »Ako Gospod ne zida hiše, zastoj se trudijo, ki jo zidajo«. Na te besede je pač mislil vodja bratovščine sv. R. T. za duhovnike in je zato povabil duhovnike, ki so udje te bratovščine, koj naslednji dan po sklepu kat. shoda na evharistiški shod. Treba je pred vsem vrsko zavest vzbuditi v Slovencih in s to zavestjo posebno buditi češčenje presv. R. T., ker le tako smemo upati, da resolucije kat. shoda pridejo v življenje. Duhovnik je srce svojega naroda; iz tega srca se pretaka oživiljujoča kri po žilah narodovih. Da se bo pa to res godilo, je treba, da se najprej srce duhovnikovo na Srcu Jezusovem navzame življenja. Zato je bil po katoliškem shodu prav potreben evharistiški shod, ki se je vršil v četrtek, dne 13. t. m.

Ob 1/8. uri je bil v nunski cerkvi govor in potem pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval presv. g. knezoškof Ant. Bonaventura. Govornik, gosp. Mih. Bulovec, je dokazoval, kako češčenje presv. R. T. vzbuja v duhovnikih vero, upanje in ljubezen. Pri maši so pele č. gospe Uršulinke najnovejšo mašo domačega skladatelja g. Hladnika. Splošna je bila pohvala skladbe in petja. Po sv. maši smo se zbrali v veliki dvorani škofove palače. Bilo nas je nad 230 duhovnikov. Zborovanja se je udeležil tudi premil. gospod knezoškof. Med duhovniki so bili zastopniki vseh slovenskih škofij.

Vodja bratovščine, mil. g. prelat Flis, otvori zborovanje s krasnim nagovorom. Imenitno je to zborovanje, pravi, ker so vse slovenske škofije zastopane po tako mnogobrojnih zastopnikih, imenitno pa tudi radi važnosti tvarine, ki se ina obravnavati. Sv. Tomaž pravi, da je duhovnik »nihil et omnia«. »Nihil« je duhovnik sam iz se, »omnia« po Jezusu v presv. R. T. Ko je gosp.

prelat to misel lepo razložil, je pristavil, da je med mnogimi slabimi znamenji vedno bolj razširjajoče se češčenje presv. R. T. tolaživno znamenje sedanjega časa. Že je v katol. cerkvi 60.000 duhovnikov, ki molijo najsvetejši zakrament po eno celo uro v tednu, od teh jih je v ljubljanski škofiji 254. Bratovščina presv. R. T. za neduhovnike v ljubljanski škofiji je dosegla že število 90.000.

Veleč. g. dekan Sila, ki je mnogim znan že od prvega kat. shoda, pozdravi zborovalce v imenu duhovnikov tržaške škofije. V svojem, z mnogimi dovtipi osoljenem govoru obdeluje na podlagi svetopisemskih besed: »In exitu Israel de Aegypto...« prehod iz starega v novo stoletje.

Za njim pozdravi shod v imenu Čehov č. g. Žundalek. V Pragi so imeli letos evhar. shod, ki je trajal dva dni in se ga je udeležilo 400 duhovnikov. Čehi imajo dva evharistiška lista, enega za duhovnike, enega za neduhovnike. Na Slovenskem bi morda »Voditelj« s posebno prilogo nadomestoval evharistiški list.

V imenu štajerskih slovenskih duhovnikov nagovori shod štajerski župnik pooblaščen od ondotnega vodje bratovščine. V lavantinski škofiji je 100 duhovnikov v bratovščini in bodo tudi v kratkem priredili shod, h kateremu vabijo vse slovenske duhovnike.

Tudi solnčna Gorica je poslala svojega zastopnika, ki nas je podučil, da se tudi tam krepko razvija evharistiško gibanje.

Nato je veleč. g. gvardijan p. Otokar Aleš iz Novega mesta v lepem govoru vnel duhovnike za češčenje presv. R. T. Aleksander V. si je zapisal na bojno zastavo: »Pius, ultra!« »Plus, ultra«, je tudi klic našega evharistiškega kralja, katerega kraljestvo naj se širi dalje in dalje.

Veleč. g. dekan Mih. Arko je z raznimi zgledi dokazal, kako vpliva češčenje presv. R. T. pri duhovnikih in neduhovnikih na lepo krščansko življenje.

Veleč. g. prof. dr. Marinko pa je v navdušenem govoru razložil, kako je češčenje presv. R. T. najimenitnejši faktor pri reševanju soc. vprašanja. Duhovnik mora delovati i v politiki i pri reševanju soc. vprašanja. Pri tem je pa izpostavljen premnogim nevarnostim. Tudi je treba za to delovanje velike požrtvovalnosti. Rešitev iz nevarnosti in srčnost za težavno delo najde duhovnik le pri Najsvetejšem zakramentu. Ljudstvo pa se uči pred tabernakljem soc. čednosti in si izprosi ugodne rešitve iz soc. bede. — Želeti je, da bi se ta govor natisnil v »Slovenca«.

Opoldne so imeli zborovalci skupno kosilo na starem strelišču.

Ob pol treh popoldne se je začelo zborovanje nadaljevati. Ker so bili gospodje utrujeni že od kat. shoda in se je mnogim mudilo domov, se je popoldne zborovanja udeležilo le okoli sto duhovnikov.

Veleč. g. župnik Mat. Mrak je priporočal zborovalcem, naj se natanko drže tedenske ure, in je pobijal ugovore zoper to uro molitve, kapelan Anton Oblak pa je na dolgo in široko razlagal, kako je mogoče vpeljati in vzdržati vedno češčenje presv. R. T. med neduhovniki, in kako bi se posebno močje pridobili za to češčenje. Oba gospoda so zborovalci poslušali z velikim zanimanjem.

Pred sklepom se oglasi k besedi še župnik iz južne Istrije, pripoveduje, kako se gode krivice njegovim rojakom, ki so zanemarjeni ne samo v narodnem, temveč tudi v verskem oziru. Z milim glasom prosi, naj se bratje Slovenci v svojih molitvah pred sv. R. T. spominjajo bratov Hrvatov ob obalih Jadranskega morja.

Po kratkem nagovoru g. prelata Flisa in prevz. g. knezoškofa se zaključi zborovanje, in zborovalci odidejo v nunsko cerkev, da molijo tam Tistega, od katerega je odvisna časna in večna sreča slovenskega naroda.

Čeh g. Žundalek je pri svojem pozdravu tudi priporočal, naj bi se vršili vsako leto evharistiški shodi za vse slovenske škofije, in sicer vsako leto na drugem kraju, na pr. enkrat v Ljubljani, drugikat v Mariboru, potem v Gorici itd. Bog daj, da bi

se to res zgodilo, da bi se tako prenovila slovenska duhovščina in ž njo ves slovenski narod, ker res je, kar pravi ljudstvo: »Po duhovnikih vera gor, vera dol«.

Tedenski koledar.

Nedelja, 16. septembra: 15. pobink. Kornelij in Ciprijan mm.; evang.: Jezus obudi mladeniča v Najmu. Luk. 7. — Ponedeljek, 17. sept.: Rane sv. Frančiška. — Torek, 18. sept.: Jožef Kupert. — Sreda, 19. sept.: Kvatre. Januarij šk. — Četrtek, 20. sept.: Evstahij in dr. mm. — Petek, 21. sept.: Matevž ap. — Sobota, 22. sept.: Tomaž Vilanov. — Solnce izide 20. sept. ob 5. uri 50 min., zaide pa ob 5. uri 55 m. — Musica sacra v nedeljo, 16. septem.: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo »Tota pulchra es Maria« zl. P. Angelik Hribar, graduale in sekvenco Anton Foerster, ofertorij Moric Brosig. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo »Salve Regina« v D dur zl. G. E. Stehle, graduale »Dolorosa et lacrimalibus« in »Stabat Mater« zl. Ant. Foerster, ofertorij »Recordare Virgo« J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. septembra.

Nadaljevanje „Narodove“ fantazije. Včerajšnji „Narod“ piše, da se je „ponesrečene“ bakljade udeležila tudi pogrebna zastava „Marijine bratovščine“, ne da bi lastniki o tem kaj vedeli. Imenovana bratovščina pa sploh nikake pogrebne zastave nima in je ona pogrebna zastava, katero „Narod“ bržčas misli, last „Katoliške družbe“. „Pogrebna“ pa je ta zastava v toliko, da spremlja svoje člane pri pogrebu, prav tako kakor n. pr. „Sokoljska“. Tableau! — „Narodovi“ pristaši so našli samo 16 praporov, dočim je „Slovenec“ trdil, da jih je bilo 24. Na drugem mestu objavljamo imena društev, ki so se udeležila bakljade z zastavami, iz česar je razvidno da so „Narodovi“ pristaši ali lagali ali pa slabo šteli, kar bi bilo z ozirom na njih tedanji duševni položaj tudi mogoče. „Narod“ pa prosimo še za več tacih „podrobnosti“.

Zastave pri bakljadi. Pri bakljadi „Slov. kršč. socialne zveze“ v torek zvečer so bile navzoče zastave naslednjih naših društev deloma v skupini zastav, deloma posamezno: „Slov. kršč. soc. zveza“, „Bralno društvo“ v Dobropoljah, katoliško rokodelska društva iz Ljubljane, Novoga mesta, Št. Vida, Škofje Loke, Vrhnike, „Društvo sv. Jožefa“ iz Tržiča, „Katoliško mladeniško društvo“ iz Ljubljane, „Bralno društvo“ iz Gorij, „Bralno društvo“ iz Železnikov, „Kališka družba“ iz Ljubljane, „Katoliško delavsko društvo“ iz Maribora, „Čitalnica“ iz Št. Vida, „Katol. delavsko društvo“ iz Jesenic, pevsko društvo „Nanos“ z Goč, pevsko društvo „Ratitovec“ iz Selc, ognjegasno društvo iz Šmarija, zastava železničarjev in zastave peterih Marijinih družb.

H komersu »Danice«. Dotično naše poročilo spopolnujemo v toliko, da je e. kr. sodni svetnik v p. g. Ivan Vencajz napil navzočima knezoškofoma, premilost. knezu in škofu lavantinskemu dr. M. Napotniku in premil. knezoškofu ljubljanskemu, ter naglašal, da smo Slovenci ponosni na take cerkvene kneze.

»Nepriustransko« poročilo »Novic«. Nekdaj Bleiweisove, sedaj Malovrhove „Novice“ prinašajo o kat. shodu naslednje vrstice: „Kat. shod v Ljubljani se je vršil od ponedeljka do srede. Udeležilo se ga je poleg kardinala Missie, škofa Jegliča in škofa Napotnika nad 400 duhovnikov in nad 1000 oseb kmetskega ljudstva“. Ne vemo, kako je Malovrh prišel do teh števil, ker ni smel na shod. Pripravljalni odbor ima črno na belem, da je izdal do 4000 vstopnic. Se pač vidi tudi starim „Novicam“, da so postale Malovrhove!

Vzornik narodnonaprednega učiteljstva „Slov. List“ piše danes v notici »Zastopniki ljubljanske inteligence pri bakljadi „Slov. kršč. soc. zveze“ mej drugim to-le: Slišali smo predsednika napredne učiteljske »Zaveze« Luka Jelenc a kričati med napojeno tolpo. Bil je Luka Jelenc na to tako ponosen, da je v sredo prišel malo v »ročicah« in z desetaki v mošnjčku na Ferlin-

čev vrt, kjer je odpiral neprestano usta in ob mnogobrojnih pričah trdil: »Mi smo demonstrirali!« Čestitamo slovenskemu naprednemu učiteljstvu na takem vodji. Ko je pozabljajal Luka Jelenc na Stiasnega v Radovljici ter proglasil narodno naprednega učitelja za kandidata pete kurije, pričel je ljudi na vrtu sramotiti, na kar je predsednik »Zaveze« vzdignilo par kmetov ter ga nesla pred vrata. Rešil je dražgoškega Luko naš somišljenik. Na vrtu navzoči so se osebno prepričali o duševnih sposobnostih predsednika »Zaveze«. — Kakor smo tudi mi čuli, je mnogo prič iz Železnikov, Novoga mesta in šmarijske fare, ki so čule bahanje Jelencovo. Žalostno, da se je Luka Jelenc tako daleč spozabil in demonstriral ob patrijotičnem slavlju in proti škofu, kateri je doslej storil učiteljstvu samo dobro. Od druge strani se govori, da se tudi mladi nadebudni Jelenc baha z demonstracijami in da pripoveduje okolu, da so demonstrantje od Tavčarja in Hribarja dobili pijačo! V koliko je pijača res prihajala iz imenovanih virov, ne bomo preiskavali. Rečemo pa, da smo opazili mnogo stvari, ki odločno govore zato, da se policija v Ljubljani prejk o mogoče podpravi!

Oficijelni korespondenčni biro in bakljada kršč.-socialcev. Kakor vedno, tako se je tudi ob zadnji bakljadi „Slov. kršč.-soc. zveze“ o priliki kat. shoda pokazal oficijelni korespondenčni biro kot navadna lažiliberalna agentura. Poročilo korespondenčnega biroa poroča o nekih demonstracijah za Tavčarja in Hribarja, ne ve pa, da je bil to plačan mob, katerega kvakanje se je slišalo samo, kadar se je pelo in ki je bilo takoj udušeno ob gromovnih ovacijah cesarja in škofom, katerih ovacij se je udeleževalo okolu 10.000 oseb!

»Glasbena Matica«. Vpisovanje učencev v glasbeno in pevsko šolo se vrši 16., 17. in 18. septembra 1900, naknadno vpisovanje pa 19. septembra nadalje do 1. oktobra. Vpisovanje v šolski pevski zbor (sopran in alt) ter v dijaški šolski zbor se vrši v četrtek dne 20. septembra. Redni pouk v vseh predmetih se prične v petek dne 21. sept. 1900.

I slov. umetniška razstava se je danes opoldne otvorila v veliki dvorani »Mestnega Doma«. Pri otvoritvi smo opazili zastopnika dež. vlade dvornega svetnika g. Schaffgotscha, dež. glavarja g. Detelo, svetnika g. Račiča, župana g. Hribarja, mnogo umetnikov ter dam in zastopstvo hrvatskega umetniškega društva. Pozdravil je goste svetnik Franke, nakar je pozdravil otvoritev razstave dvorni svetnik Schaffgotsch imenom dež. vlade in dež. glavar imenom dežele. Otvoril je razstavo župan Hribar. Razstava broji okolu 160 umetnin, večinoma slik sodobnih umetnikov. Razstave se seve niso udeležili vsi člani umetniškega društva. Oni člani, ki spadajo v »Pisateljsko društvo« niso nič razstavili. Pozdravljamo razstavo, ker priča o nadarjenosti slovenski ter bodemo o njej še poročali.

»Deutsche Stimmen« in »Slovenski Narod«. Nemškonacionalno glasilo kranjskih Nemcev, »Deutsche Stimmen«, z vidnim veseljem ponatiskuje »Narodove« psovke na slov. kat. shod. Čestitamo »Narodu« na lepi vzajemnosti, ki osvetljuje njegovo zvezo z nasprotniki slovenskega naroda. Izvenkranjski Slovenci se pač ne morejo veseliti teh »bratcev«, ki trobita isto pesem na dveh trobilih.

Iz ribniške doline. Mnogo nas je bilo iz ribniške doline na II. slov. kat. shodu. Hvala vsem, ki so nas navdušili za ta shod, kajti slišali smo lepe nauke za celo svoje življenje. Po teh naukih hočemo živeti in delovati na jezo naših liberalnih nasprotnikov.

Nemška predrznost na južni železnici. Preteklo nedeljo so se vozili mimo postaje Štore udeležniki Slomšekove slavnosti v Ljutomeru. Ko je vlak vozil že s postaje Štore, ukazal je nemškonacionalni uradnik Koblar, da se vlak ustavi. Ljudje so mislili, da se je prigodila kaka nesreča, a nemški mož je le na službene predpise pozabil in je vlak ustavil, ker je iz vlaka vihrala — mala slovanska zastavica. Ta je tako razkačila štorskega Germana, da je po-

zabil, da za tako stvar ne sme ustaviti vlaka.

Liberalna goriška „Soča“ proti Strossmayerju piše: V Zagrebu so se Hrvatje navduševali za „čisto katoličanstvo“. Čudim se, da se jim je pridružil celo Strossmayer! Strossmayer je velik mož, zaslužnež, domoljub, mecen itd! Te dni praznuje petdesetletnico, odkar je škof! Njegova proslava se je prelevila v slepo oboževanje. In tega ni odobravati. Tudi onih panegirikov, ki mu jih piše Dinko Politeo iz znanih motivov, ne odobrujem! Strossmayer mi je ideal moža, ki je „storil, kar mož je storiti dolžan“. Že lani je omladina okoli „Glasa“, kateri vendar ne more nikdo očitati, da bi bila biskupova sovražnica, protestovala proti Strossmayerjevemu kultu. Letos bi pa bilo tega dvakrat treba. Ponavljam: Strossmayer je velik mož, ali ni nezmotljiv!! — Tako torej! Ko so liberalci zavrgli Slomška, pričeli so zametati tudi Strossmayerja, ker se je potegnil za svobodo cerkve. „Soča“ je pokazala odkrito svoje mnenje, a dolgo ne bo, ko ji bo sledil tudi — „Narod“, ki se že sedaj boji povedati svojim čitateljem, da je Strossmayer govoril za svobodo cerkve.

Tržaški Slovenci pridejo dne 7. oktobra ogledat si slovensko umetniško razstavo v Ljubljani.

»Bauernbund« na delu. Koroški »Bauernbund« ima dne 16. t. m. shod na Ruštatu (pri Raku) ob Velikovcu. Namen shoda je, begati slovenske volilce za bližajoče se občinske, kakor tudi za državnozbornske volitve. Nastopile bodo tam vse »bauernbundersko-« liberalno - nacionalne korifeje!

Strašen nasledek nemške provokacije. Iz Gradca se poroča, da so Nemci zaradi slovenskega petja napadli v neki graški gostilni 20letnega gojenca kadetne šole Ivana Lamperta. Napadeni se je branil z bajonetom ter smrtno zabodel nekega čevljarja. Nemški listi bodo seveda pisali o „slovenskem morilcu“, napadalce pa proslavljali kot mučenike.

Anarhist? Dunajska »Reichswehr« poroča, da so v Medvodah prijeli nekega Julija Seligsohna, ki je trdil, da je anarhist in da za kraljem Humbertom pridejo še drugi na vrsto. Mož trdi, da je leta 1840. rojen v Rigi in da potuje po svetu.

Osebnosti. Poštним praktikantom v Trstu je imenovan g. Fran Počkaj. — Dr. A. R. Rojic se je vrnil v Gorico.

Savinska podružnica „Slov. plan. društva“ slovesno otvori v ponedeljek dne 17. t. m. novo pot skozi Turški žleb v Savinskih planinah. Ta pot je gotovo v turističnem oziru najzanimivejša iz med vseh, kar jih je v naših slovenskih planinah. Delali so jo dve leti ter stane nad 2000 kron.

Proti podraženju premoga. Kršč. soc. stranka na Dunaju je pričela odločno akcijo proti nesramnemu oderuštvo male peščice premogarskih kapitalistov. Prirejajo se shodi, na katerih se vlada pozivlje, da stori konec temu početju. Kakor čujemo, je tudi v Ljubljani cena koksu nenadoma poskočila od 4 na 5 kron 50 vin. pri met. stotu, kar je huđ udarec za ključavničarje, kovače itd.

Važna odloka v občinskih in šolskih stvareh. Upravno sodišče je na neko pritožbo odločilo, da občinski odbornik ne zgubi mojega mandata, ko nastopi izključevalni vzrok, ampak tedaj, ko se ta vzrok pravilno konstatuje. Dalje je odločilo, da tekočih šolskih potrebščin ne plačuje le „šolska občina“, ampak celotna krajevna občina.

Proti alkoholu. Društvo proti alkoholu na Dunaju se je obrnilo s prošnjo na vlado, da mu izroči podatke o vživanju alkohola v Avstriji, o zdravstvenih, gospodarskih in socialnih posledicah. Ti podatki bodo podlaga razpravam mejnarodnega-shoda proti alkoholizmu.

Predavanje. Gosp. Egon Mosché, ki je bival več mesecev v Transvaalu in se udeležil burske vojske proti Angležem, bo dne 22. t. m. v »Tonhalle« predaval o svojih vojnih dogodbah. — Jutri ima predavanje krščansko socialno strokovno društvo papirnih delavcev v Vevčah. Predava gospod Gostinčar.

Ljubljanske novice. Podraženi k o a k s. Plinova družba je koaks od 4 K pri meterskem centu zvišala na 5 K 50 h. — Ukrađeni denar. V gostilni pri Blumauerju je bilo delavcu Jožefu Končini iz Male Loke, okraj Litija, ukradenih 130 gld. Poleg precej napitega Končine sta sedela nek moški in neka ženska, ki sta na sumu tatvine. Tatna dvorišču. Pri Kreutzerju na Marije Terezije cesti je bil danes po noči tat na dvorišču. Natakarič Marija Svetič je na dvorišču popustila krilo, v katerem je bila zlata ura in srebrn prstan in nad 3 K denarja. Ko je tat to vse pobasal je podavil tudi več kokoši in jih odnesel. — Okrađeni prodajalec bicikljev. Prodajalcu bicikljev Jožefu Kolarju na Mestnem trgu je ukradel nekdo šest pneumatikov vrednih 90 K. — Zakaj imamo rešilni voz? Kati Jurkovič iz Vrha štev. 10 pri Banjaloki bila je včeraj odpuščena iz deželne bolnice, nakar se je podala v gostilno k Lovrencu Češnovarju v Kolodvorske ulice. Ondi se je hotela nekoliko pokrepčati, a so jo nakrat obšle slabosti. Poslali so po rešilni voz, ki je bil s konji sicer v „Mestnem Domu“ hlapca pa nikjer. Tako je prešlo baje nad jedno uro. Rešilnega voza ni bilo in Jurkovič je umrla. Prišli so jo iskat z znano zeleno trugo in jo pripeljali k sv. Krištofu. Ko bi bil pravočasno rešilni voz na mestu, bi bila morda zdravniška pomoč rešila Jurkovičevo. — Nogo zlomil si je hlapec Gregor Herša pri Martinu Dolničarju. Šel je kosit na travnik in pri tem napačno stopil v neko jamo. — Pogreša se že 14 dnij Marijana Knez. Služila je v Šiški „pri raci.“ Ondi je pustila vse svoje stvari. — Zgubila je Ivana Oražem zlato verižico vredno 20 K. — Ponesrečil se je v Tönniesovi tovarni delavec Jožef Peršin. Parna žaga mu je odtrgala palec desne roke. — Povožil je v Kolodvorskih ulicah nek kolesar posestnika Jožef Košar. — V jamo padel je na Vožarski stezi 3letni Ludvik Stricel. Jama je bila polna vode in bi bil deček utonil, da ga ni pravočasno rešila dekla M. Jeršinovec. — Aretiran detektiv. Včeraj zvečer je prišel iz kazinske kavarne nek Bukovnik. V „Zvezdi“ je hotel aretirati dve tuji ženski, češ, da je detektiv. Dva vajenca sta opazila, da mož ni podoben detektivu ter sta hitela po stražnika, ki je napačnega detektiva zaprl na rotovž. — Nevarno povozil je danes na Izanski cesti nek kmet mlado dekle. Kmet je ušel.

Ponesrečil se je učitelj iz Krškega g. Fr. Rozman. Pri Radovljici je tako nesrečno padel s kolesa, da so ga prepeljali v bolnico.

Župan, ki noče obč. volitev je slovenjebistriški Stiger, ki že pet let ni razpisal obč. volitev. Prav bi bilo, da se ogledajo od pristojne oblasti knjige na slovenjebistriškem rotovžu!

Nesreča. V vasi Podborit pri Zatičin. so 12. t. m. zidarji pili »likof«. Ko so ga že malo imeli v laseh, so poskušali neki revolver. Po nesreči je nekdo ustrelil Jožefa Vidmarja z Lučarjevega Kala.

Streljanje s topiči. Ker se vedno množe nesreče pri streljanju s topiči, je uprava dež. bolnice v Ljubljani nasvetovala dež. odboru, naj bi se streljanje prepovedalo. Dež. odbor se je za to prepoved odločil, dež. vlada pa zbira podatke o nesrečah.

Štajarske novice. Dež. odbornik štajerski dr. Kokoschinegg se je ponesrečil na svojem potovanju v Genfu ter se močno poškodoval na roki. — Aretovali so v Celju znanega E. Ambroschütza. — V Götzevi pivovarni v Mariboru je padel na delavca Jurija Kančeviča sod in ga smrtno ranil. — 50letnico mašništva praznuje 18. t. m. častni dekan in župnik v Feldbachu č. g. J. Kovarčič.

Obsojena »čarovnica«. Slišna obravnava, kakoršno smo imeli nedavno v Ljubljani, vršila se je 11. t. m. tudi pred mariborskimi porotniki. Kočarica Rozalija Senčar z Ogerskega je prišla na Štajersko, kjer je hodila okolu bolnih ljudi, ter jim obljubovala, da bo poklicala dobre duhove, k bolnike gotovo ozdravijo. Za tako klicanje »duhov« je osleparila razne stranke za 60 kron. Dobila je pred mariborskimi porotniki za svoje zdravniške znanosti jedno leto jeđ

Državna podpora. Za zgradbo nove cerkve v Lučinah je dovolilo naučno ministertvo 800 K podpore.

Is Podkrajja nad Vipavo se nam poročajo: Dne 9. t. m. smo pokopali 21. letnega mladeniča, katerega so bili 19. avgusta pretepli. Ker se v mnogih krajih ponavljajo taki žalostni dogodki, naj bi vendar gostilničarji malo več pazili na mlade ljudi, ki ne poznajo prave mere v veselju in pijaci.

Pomnožitev orožnikov. Pri deželno orožniškem poveljništvu št. 12 se bode število pomnožilo za 7 postajevodij in 14 orožnikov. V kratkem dobi po 1 postajevodjo in dva orožnika na Vačah in Krki.

Novo šolo otvorijo s sv. mašo v ponedeljek v Bukovici na Goriškem.

Osušenje Capiškega jezera v Istri. Cesar je potrdil zakon za Istru, s katerim se določuje, kako je urediti reko Rašo in izsušiti Capiško jezero. Proračun znaša 240.000 K, katerih polovico plača država, polovico dežela.

Vezuv zopet straši. Iz Neaplja se poročajo, da je Vezuv začel zopet bljuvati in sicer iz glavne odprtine in iz sedem novih odprtin. Podzemeljsko bobnenje naznanja potrese.

Bog vodi pe raznih potih. Jezuit, pater Rafael Lacaze, iz imenitne španske rodbine, bil je polkovnik in učitelj mladega španskega kralja Alfonza XIII. V sept. leta 1898 je bil imenovan generalom; toda isti dan mu je umrla soproga in malo pozneje oba otroka. Začel je študirati bogoslovne vede in zadnji teden je pel novo mašo. Navzočih je bilo mnogo generalov in vojni minister. Kraljica vladarica je generalu-novomašniku, ki je okoli 49 let star, darovala krasno šolo.

Velikanski banket. Francoska vlada vabi vse francoske župane na velik banket povodom svetovne razstave v Parizu. Doslej se je prijavilo že 10.500 županov, ki se udeležijo banketa 22. t. m. Banket se bode vršil v dvorani, ki je dolga 500 metrov in široka 30 metrov. Sedem bo kuhinj, od katerih je vsaka tako velika kakor „Place des Pyramides“ v Parizu. Za banket bodo potrebovali 180.000 kroznikov. Priporočali bi županu Hribarju, da si ogleda ta banket.

Uganka. Kakšen razloček je med domaškimi slomoglavci in med „Narodovimi“ pisavci?

Sejmi po Slovenskem od 17. do 22. septembra. Na Kranjskem: 17. v Št. Lambertu in na Rakeku; 18. v Št. Janžu; 20. v Podvelbu in Škocijanu; 21. v Kranju, Ribnici in Zg. Tuhinju. — Na slov. Štajerskem: 17. v Kapeli pri Brežicah in Braslovčah; 18. v Ljutomeru; 20. na Dobrni; 21. v Fravheimu, na Laškem, v Luči in Podsedri. — Na Koroškem: 18. v Renvigi; 22. v Zg. Beli, v Traberku in Št. Vidu. — Na Primorskem: 17. v Nabrežini; 20. v Nabrežini; 21. v Tolminu; 22. v Rifenbergu in Komnu.

Društva.

(Vabilo) k veselici, katera se vrši v „Katoliškem domu“ v Kamniku v nedeljo dne 16. septembra 1900. Vzpostavil: 1. Petje. Ant. Nedved: Zvezna. Ivan N. Škroup: Staročeska. P. Hug. Sattner: Na planine! Dav. Jenko: Sto čutiš, Srbije tužni? 2. Govor. 3. Vsak po svoje. Igrokaz iz rokodelskega življenja. 4. Dimnikar knez in knez dimnikar. Burka v jednom dejanji. Začetek točno ob polu 5. uri popoldne. Vstopnina 60 h (30 kr.), udom 40 h (20 kr.).

Telefonska in brzojavna poročila.

Jaslo, 15. septembra. (C. B.) Cesar se je danes zjutraj ob 6. uri podal na maneversko polje. Opoludne so bile vaje završene.

Dunaj, 15. sept. Znano pismo na škofa Stadlerja ne pomeni nikakor spremembe hrvatske politike v Bosni, ampak samo ozir ua mednarodne zaveze, kakor tudi proti predčasnim razvojem vprašanja o lasti okupiranih dežel.

Dunaj, 15. sept. Bivša drž. posl. za notranje mesto, dr. Kronawetter in dr. Kopp, sta se odpovedala kandidaturi; kot naslednika se imenujeta prof.

Philippovich in dr. Ofner. Iz Lvova se poročajo, da Roskowski in Oekrymowicz več ne kandidujeta.

Budimpešta, 15. sept. „Pester Lloyd“ piše z ozirom na grajo nadbiskupa dr. Stadlerja: Upati je, da cesarjev resni opomin ne bo osrčil samo sarajevskega nadškofa, marveč vse njegove brate in da se bodo vsi prizadevali, da skušajo ustreči vladarjevi želji. Pouk, ki ga je dobil nadškof, je slovesen ugovor proti vsakemu vmešavanju v pravice Ogerske in njenega kralja in poleg mnogih drugih nov dokaz, da so te pravice pod žezlom cesarja Franca Jožefa dobro varovane. — „Egyetertes“ trdi, da je po največ Stadlerjeva agitacija pripomogla do razburjenja mej mohamedani. — „N. P. Journal“ meni, da je še mnogo drugih duhovnikov, na katere meri opomin, da so gotova vprašanja čisto politična.

Praga, 15. sept. „Hlas Naroda“ piše: Fin. ravnateljstvo je res izdalo tajni ukaz, da se mora nemščina rabiti v notranjem uradovanju. Skoraj gotovo so enaki ukazi dobili tudi sodni uradi na Češkem. To kaže, kaj more vlada storiti upravnim putem. To bi se ne bilo zgodilo, ko bi drž. zbor ne bil razpuščen. Sedaj silijo Nemci, da se do skrajnosti izvrši preklic jezikovnih naredeb.

Belgrad, 15. sept. Uradni list potrjuje, da je več prejšnjih ministrov izvršilo poverenja pri dispozičijskem zakladu.

Kopanj, 15. sept. Bjönstjerne Björnson je nevarno obolel.

London, 15. sept. Roberts brzojavlja iz Machadodopa 13. t. m.: General Buller je s svojimi četami osvojil Spitzkop. Tam je našel 300.000 funtov živih, in 300 zabojev streljiva. — Blizu Lydenburga so zajeli Buri oddelek Angležev, ki je varoval brzojavne inženirje.

London, 15. septembra. Roberts je izdal naslednjo proklamacijo: Krüger je prekoračil portugalsko mejo in torej formalno odložil predsedništvo. S tem je pokazal Barom, da je brezploden nadaljni boj. Ujetih je sedaj 15.000 vaših sodeželanov, a vedite, da ne bo nihče oproščen, dokler vsi ne odložite orožja in se brezpogojno ne udaste. Pomislite, da ne bo posredovala nobena velesila. Anglija bo vojsko izvojevala. Jaz bom storil svojo dolžnost in delal na to, da se vojska čimprej konča.

London, 15. sept. (C. B.) „Daily Telegr.“ poroča iz Laurencio-Marqueza: Krüger je formalno v ujetništvu vsled posredovanja angleškega konzula, ki je protestiral, da Krüger na portugalski zemlji vodi eksekutivo Transvala.

Vojska na Kitajskem.

Dunaj, 15. sept. „Wien. Abendp.“ javlja: Prvi avstrijski oddelek z ladije „Zenta“, oni poročnika Kolarja, s kadetoma Boyneburgom in Maierjem in 30 možmi se je razun obolelega kadeta Tom. Mayerja povrnil iz Pekina na krov. Ta oddelek se je udeležil najbolj vročega boja v Pekinu. V Pekinu sta še dva večja oddelka pod poveljstvom Burkerta in Weckerhauserja, ki brojita 200 mož.

Berolin, 15. sept. Iz Šangaja se poročajo, da so bokserji napali Kiaočav, a so bili odbiti, 40 bokserjev je mrtvih.

Berolin, 15. sept. Grof Waldersee dospe v Hongkong 20. in v Shanghai 24. sept.

Petrograd, 15. sept. (C. B.) O ultimatu ruske vlade, doposlanem Li-Hung-Čangu, tu ni nič znanega.

London, 15. sept. Iz Shanghaja poročajo, da je pričel princ Cing pogajanja z velesilami, ki so stavile naslednje pogoje: 1. priznanje nevtralnosti Tientsina in tudi njega kitajskega dela; 2. mandžurijske pokrajine s polotokom Liaotung morajo postati takozvana „Pufferstaat“; 3. zunanjim državam se mora dovoliti, da smejo imeti v pogodbenih lukah svoje posadke; 4. usmrtiti se morajo vsi voditelji bokserse vstaje.

Umrlí so:

12. septembra. Josip Stritof, gostaç, 61 let star, sv. Petra cesta, jetika.

13. septembra. Jožefa Pust, zasebnica, 80 let, Stari trg 21. ostarelost.

V bolnišnici:

11. septembra. Lovro Kregar, gostaç, 62 l. paralysis cordis. — Marija Kranjc, kajzarjeva hči, 12 let, icteria gravis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
14. 9. zveč.	744,1	15,1	sl. jug	del. oblac.	
15. 7. zjutr.	744,1	11,0	brezvetr.	megla	0,0
2. popol.	742,9	21,1	sr. jug	del. oblac.	

Erednja večerajšnja temperatura 14,7 . normale: 15,0°.

Važno za banke, hranilnice, pošilnice, trgovce in zasebnike.

Na shodu nemških kemikov v Hanovru je poročal dr. Goldschmidt o nekem novem načinu, s pomočjo aluminija provzročiti silno veliko vročino. Po mešanju kovinskih oksidov in aluminija je iznašel dr. Goldschmidt tako zvan „Thermit“, s katerim se urno napravi neka izredno vroča ognjena — tekoča tvarina. Če se te tvarine nekoliko vlije na kos železa, se raztopi železo, kakor sneg v vroči vodi. Tudi blagajne, pred tatovi in ognjem varne, pred „Thermitom“ niso varne; ta prejé najtrše železne plošče. Dr. Goldschmidt je to novo ravnanje skazoval navzočim kemikom v tehniki na leseni mizi. V dveh, treh minutah je dosegel več ko 3000° gorkote. S to iznajdbo je nastalo novo znanje, aluminij-termita; a nastala je tudi nova nevarnost železnim blagajnam, kajti mirno brez zgedovanja je v 2 do 3 minutah mogoče potomo nove iznajdbe najmočnejšo železno ploščo raztopiti in tako steno blagajne prevotiti. Ta iznajdba napravlja bankam velike skrbi, kajti železne blagajne niso več varne pred vlomom. Vsi večji zavodi zavarujejo sedaj svoje blagajne in njih vrednostne zaloge proti tatinskemu vlamu. Družbe pa, katere se bavijo s takim zavarovanjem, so zaradi te nove iznajdbe v veliki zadregi, kajti prirastla jim je nova nepoznana nevarnost. C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu (glavni zastop v Ljubljani, Gradišče št. 4), ki goji tudi zavarovanje proti vlamu, izjavlja da brez večjega vplačila poravnava tudi škodo po rabi „Thermit-a“ storjeno. 493 (3-2)

Zahvala. 829 1-1

Hvaležnim srcem se zahvaljujemo vsem tistim, ki so nam bili kakorkoli v tolažbo in pomoč v boleznih in ob smrti našega preljubljenega brata, veleč. g.

Antona Lenasi-ja,

župnika v pokoju.

Bog plačal pred vsem preč. g. kanoniku in dekanu I. Oblaku njihovo požrtvovalnost, dalje vsem veleč. gg. prijateljem in sosedom rankega, ki so ga v tako lepem številu spremlili k zadnjemu počitku, razun tega veleč. g. župnika Ihanškemu, Fr. Mekinecu, ki so pripeljali seboj nepričakovano veliko število ranjkemu hvaležnih župljanov. Rankega priporočamo vsem tudi v bodoče v molitev in blag spomin!

Kamnik, 13. septembra 1900.

Žalujoči sorodniki.

Javna zahvala!

Odbor prostovoljnega gasilnega društva v Stari Loki usojajo izrekatí tem potom prísrčno zahvalo slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice v Ljubljani, c. kr. priv. vzajemnemu zavarovalnemu društvu v Gradcu ter slavnim zavarovalnim društvom avstrijski Phoenix in „Dunajsko zavarovalno društvo“ na Dunaju za tukajšnjemu gasilnemu društvu blagosrčno podarjene podpore v skupnem znesku 430 K. Nadalje izreka podpisani odbor najtoplejšo zahvalo vsem p. n. darovateljem krasnih dobrotkov in preplačil pri vstopnini, vsled katerih se je društvena blagajna izdatno opomogla.

Zahvaljujemo tudi gospoda nadzornika A. C. Achtschin-a kot zastopnika zaveze, slavnega gasilna društva iz Skofje Loke, Kranja, Poljan, Trate in Železnikov in sploh vse p. n. obiskovalce, kateri so se svojim pohodom omogočili, da se je ustanovna veselica tako sijajno vršila.

Končno, pa ne v zadnji vrsti, izrekamo tudi presrčno zahvalo tajniku gasilnega društva v Skofji Loki, gospodu Frideriku Kramarju za njegovo prijazno in vspešno sodelovanje, ter slavní godbi kranjskega gasilnega društva za izvrstno izvajó posameznih godbenih točk.

V Stari Loki, dné 12. septembra 1900.

Za odbor:

Fran Dolenc s. r. 828 1-1
načelnik.

Karol pl. Strahl s. r. France Šink s. r.
blagajnik. tajnik.

Dijaki

se sprejmó na hrano in stanovanje na Vodnikovem trgu št. 2, II. nadstr. Več je poizvedeti ravnotam. 818 2-2

V krojnem risanju (Schnittzeichnen) in praktičnem izdelovanju oblek

daje Fani Komar, oblast. konc. učni zavod v Ljubljani, Sv. Petra cesta 26.

Modni salon.

Sprejemajo se gospodične tudi na hrano in stanovanje.

Leštilni odtiskalni papir,

odlikovan na svetovni razstavi v Čikogi. Preprosto uporabljiv za posnemanje poljubnega lesovja pri pohištvu, vratih itd. Dobiiva se pri tvrdki BRATA EBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 20 11-4

Kdor želi belega ali črnega, sladkega ali trdega istrškega terana 822 4-1

Grozdja

za mastiti, po krajevnih cenah kupiti, naj se obrne na C. Zalažnik v Pulj.

Dvonedstropna hiša

v Ljubljani

z dvoriščem in vrtom, pripravnim za novo stavbišče, prodá se iz proste roke. Hiša leži na lepem prostoru, ima odprt razgled na vse strani. 825 3-1

Natančneje podatke daje gosp. dr. Frau Vok. c. kr. notar v Ljubljani.

Spretné šivilje za živote

kakor tudi ena učenka, sprejme se takoj na trajno delo. Francovo nabrežje štev. I., I. nadstropje. 826 2-1

Trgovina z mešaním blagom!

V lepem velikem trgu na Spodnještajerskem oddá se dobro vpeljana trgovina z mešaním blagom, katera obstoji že več let ter dosega letni promet nad 120.000 K, radi rodbinskih razmer in boleznih pod zelo ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod: „Existenca“, na upravništvu „Slovenca“ do 18. t. m. 811 1-1

Službo išče

spreten orglavec, ki bi sprejel tudi cerkveništvo ali tajništvo. Nastopil bi o novem letu. 807 3-2

Več pové upravništvo „Slovenca“.

K bolji rodbini

v bližini Srazredne mestne deklishe šole sprejme se 816 3-3

deklica v stanovanje.

Glasovir na razpolago. — Več se izvé na Tržaški cesti št. 13, I. nadstropje.

V Spodnjem Logatcu, nasproti kolodvoru, v jako ugodni legi, daje se v najem od 1. oktobra t. l. naprej

prodajalnica

s skladiščem in k tej spadajoče stanovanje, obstoječe iz sobe in kuhinje.

Natančneje poizvé se pri A. Serini v Logatci. 797 (4-2)

Učenec

se sprejme v trgovino

Frid. Homann-a v Radovljici.

806 3-3

Kočija

lahka, polkrita, za dva konja je prav v ceno na prodaj.

Garich, sedlar

812 3-3 v Ljubljani, Rimska cesta.

Gostilna

na lepem prostoru v Ljubljani se dá v najem za termin november.

Kje? pové upravništvo „Slovenca“.

808 3-3

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez vsake priprave in težave najfineje likerje po francoskem zistemu s pomočjo ekstraktov, ki stanejo za napravo po 5 litrov likerjev: tropinovec, absinc, vermut, ruski pelinovec, češki liker, kimel po 80 kr.; slivovec, rum, češnjavec, alaš, alpski liker po 85 kr. in konjak, benediktinec, chartreux, plzski liker po 95 kr. Razpošiljam proti predplačilu v znakah ali poštne nakaznici, po poštne povzetju 10 kr. več. Vsaki pošiljati pridenem navodilo, kako se napravi liker. Preprodajalcem, če naročijo več blaga, mnogo ceneje.

Anton Rukavina,
Trst,

612 50-30 Via Belvedere št. 23.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena

„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in v prijetnosti, ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštne povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III., Stelngasse 9, I. Stock, Th. 10.**

Založnik, ozir. prodajalec je voljan vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več. 1000 30

Bratje Vrsalović

Novoselo (Selca) Brač, Dalmacija
prodajajo po povoljnih cenah

* VINO *

lastni pridelek

v steklenicah in sodih, kakor: izvrstna namizna, bela, rdečkasta (kakor cviček), črna, desertna vina in prošek, vulgava glasovito Bračko vino, in crljenjak.

Sladka bela in črna vina od septembra do grudna. 804 10-2

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno:
* tinkturo
lekarnarja Piccoli v Ljubljani
dvornega založnika Nj. Svetestipa-peža

kot **želodec krepkujoče in tek vzbujajoče**, daje kot prebavljene in telesno odprtje pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju.

Razpošilja se proti povzetju v škatljicah po 12 in III. več steklenič. 591 50-11

Opeka vseh vrst!

Dovoljujem si slavemu občinstvu naznaniti, da sem v svojo

opekarno

uvel delovanje

s parno silo

in da izdelujem vsakovrstno

*** opeko za stavbe, zarezno opeko (Strangfalzriegel), stisnjeno strešno opeko (Dachpressriegel) itd. itd. ***

Za trdnost opeke zoper vremenske vplive prevzemam posebno jamstvo.

Priporočuje svoje izdelke vsem gg. stavbenikom in drugemu občinstvu, zagotavljam najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene. 676 9

Ludovik Herzmann,

opekarna s parno silo,
v Ljubljani, Tržaška cesta.

Kdor ima naprodaj

deželnih pridelkov

kakor: fižol, krompir itd., naj se obrne zapu na podpisano tvrdko, katera prejema blago v komisijon in posreduje prodajo vsakršnega blaga proti primerni odškodnini.

Alozjij Grebenc

v Trstu 792 (20-4)

Ulica Torrence št. 30, 32,

pooblaščen javna tehtnica in trgovina s prašiči in domačimi pridelki.

Zaradi smrti popolna razprodaja zaloge ur in zlatnine pod tržno ceno

pri 820 3-1

Viljem Rudholzerja dedičih
v Ljubljani,
Jurčičev (Prešernov) trg št. 3.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko svojo zalogo izgotovljene obleke posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah. 170 58

Davnej potrjeno dijetet. kosmet. sredstvo (umazanje) za krepčanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste).

Turisti, kolesarji in jezdeci uspešno rabijo ta fluid za krepčanje in poživljanje po daljših turah.

Cena: Cela steklenica 2 K. pol steklenica 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah. G. 632 20-3

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

V najem se dá hiša

ležeča na glavni cesti, nasproti dekanijske cerkve, z dvema sobama in kuhinjo, pripravna za prodajalnico.

Več se poizvé pri gostilničarju in posestniku

Anton Škerjanc-u

799 (3-3) v Šmariji (Dolenjsko).

Stajerska
ROGAŠKA
KISLA VODA Templjevo Styria-vrelec
SVETOSLAVNA.
Krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Jan. Dogan-a mizarski pohištveni obrt

536 14 v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 19 (v Medjatovi hiši)
priporoča svojo dobro vrejeno

zalogo

vsakovrstnega likanega in politiranega pohištva

gld. 5-1, 7-50, 10-1, 12-1, 14-1.

Garniture, divane
madrace

7, 14 do 40 gld.,

madrace na peresih

8, 9 gld.,

dratene madrace 7 gld.

pulte za mašne knjige

itd. itd. gld. 10-1, 15-1, 17-1.

Naročila se točno izvršujejo.
Cenilnik s podobami zastoj in franko.

Redka prilžnost za nakup pohištva.

Kovačnica

g. Lenče-ta na Laverci pri Ljubljani

daje se takoj v izvrševanje kovaškega obrta treznemu, spretnemu in samostojnemu kovaču z orodjem, ne da bi se kaka najemnina plačala.

Primerna najemnina plačati bode še-le potem, ko se bode konstatovalo, da je kovačnica dobro obiskana. Ker občinstvo komaj pričakuje delavnega in razumnega kovača, je zagolovo pričakovati, da bode imel vedno mnogo dela. 1 744 5

== Domača umetnost! ==

Podobarski in pozlatarski atelje

ANDREJ ROVŠEK v Ljubljani

Kolodvorske ulice šte. 22

60 52-36 v hiši gospé Wessner-jeve

se priporoča prebiti duhovščini in cerkvenim predstojnikom v naročila za izvrševanje vsakovrstnih strogo umetniških izvršenih

lesenih

oltarjev

v raznih slogih

* kipov *

in svetniških soh

od kamena, gipsa ali lesa itd.

Oltarne skupine

iz različnega materijala.

Priznana umetniško dovršena dela!

Priznana pisma so na razpolago.

== Domača ==

tvrdka!

Glavna zaloga

za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 259 52-40

Knjigarna

Kleinmayr-ja & Bamberg-a

v Ljubljani, na Kongresnem trgu 2

priporoča svojo 814 6-2

popolno zalogo

vseh v tukajšnjih in vnanjih učiliščih uvedenih

šolskih knjig

v najnovjših izdajah broširanih in v trdnih šolskih vezih po znižanih cenah.

Seznami uvedenih knjig se oddajajo zastoj.

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedo, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeti pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za pomeš k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj ukusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Priporoča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začetni in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljše nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljujoča in krepčujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadostuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

VINCENC ČAMERNIK kamnoseški mojster

v Ljubljani, Slomškove ulice 17 (nasproti elektrarna).

Izborna zaloga grobnih spomenikov

iz vsakovrstnih marmorjev, granitov in sijenitov.

Delavnica umetnih cerkvenih kamnoseških del.

Stavbena dela. 465 25-19

Priznana solidna dela, točna postrežba.

Razglas.

823 1-1

Deželni zbor je naročil deželnemu odboru, da se pri nakupovanju bikov plemenjakov ozira na domačo prirejo ter kupuje v deželi take bike, ako so primerne kakovosti in čistokrvne pasme. Da se izvrši ta nalog, vabi podpisani deželni odbor živinorejce, ki imajo take mlade bike, 1½, do 2 leti stare, da jih priženó v kraje, v katere bo v to zbrana komisija prišla in sicer,

v Mengešu	dné 29. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne,
v Novem mestu	» 1. oktobra » » » 9. » »
v Mokronogu	» 1. » » » » 3. » popoldne,
v Ljubljani	» 8. » » » » 9. » dopoldne,
v Postojni	» 18. » » » » 9. » »
v Radovljici	» 28. » » » » 9. » »

V Ljubljani je prostor v to določen na dvorišču c. kr. kmetijske družbe na Poljanah. V drugih navedenih krajih pa je zbirališče na živinskem trgu dotičnega kraja.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dné 12. septembra 1900.

Priporočilo.

754 3-3

Firma **J. C. Bernard**, tovarna za razne stroje v Karlinu na Češkem (pri Pragi) mi je za mojo vodno žago poslala jedno pat. Haag-ovo železno turbino, katero sem sam postavil in s katero sem jako zadovoljen. Vodna sila pri moji žagi je zelo slaba. Dosedaj je gonila res tudi le jedno vodno kolo, s tem pa kljub vsem mogočim tehničkim olajšavam samo jedno žago. Naročena turbina pa razvija moči za devet in pol konjskih sil in žene pri isti vodni sili zlahka dve žagi ter en cirkular zajedno, brez prejšnjega šuma in ropota, ker teče prav mirno. Izgotovljena je iz dobrega materijala, zelo močno, a vendar precizno in tako lahko, da se ni dosedaj tudi pri najmanjši vodi še ni ustavila.

Radi tega priporočam firmo **J. C. Bernard** vsem onim, ki si mislijo nabaviti moderni gonilni stroj, tembolj, ker cene niso visoke, plačilni pogoji pa jako ugodni. Turbino si more vsakdo pri meni ogledati, kjer dobi lahko vsa potrebna natančna pojasnila o velikosti, moči in cenah.

Na Bregu pri Borovnici, dné 22. avgusta 1900.

Fran Švigelj.

posestnik in trgovec z lesom.

Zaloga Karl Giani-jevih vezil in tkanin

FELLINGER in HASSINGER

o. in kr. dvorni založniki. 114 26-10

Cerkvena oblačila, društvene zastave itd.

Dunaj, I., Seilergasse 10, „Göttweigerhof“.

Krasni cenik z nad 300 podobami brezplačno.

Za
15
Kron

Za
12
Kron

krasna
harmonika

krasna
harmonika

z 10 trojnimi tipkami iz jekla, orgle, na vsakem gubnem vogalu okovi iz medenine, jeklena klaviatura s skupno 72 močnimi glasovi.

Praktična

šola 50 h. 44 12-9

v zajamčeno najboljši izdelavi pošilja proti povzetju ali predplači. Dvostopne z 19 dvojnimi jeklenimi tipkami, 6 močnimi basi, sicer kakor zgoraj: od Kron 20, 30, 40 in višje in trisopne, hromatične, najboljše, kar se izdeluje, svetovno znane, renomirane trgovsko sodno protokolirane, 30 let obstoječe trvdke:

Ivan N. Trimmel, izdelovatelj harmonik, Dunaj VII/3, Kaiserstr. 74.

Obsirni ilustrovani cenik zastoj. Praktične šole za dve- in trisopno, kakor tudi hromatično harmoniko po K 3 in K 3.60. — Pri nakupu harmonike zaračunim za šolo le polovično ceno.

Flavte, violine, citre, kitare, lajne, albumi z godbo, vrčki itd. vedno v zalogi na izbero.

A. Kasch

prej **Ferdinand Bilina in Kasch**

Židovske ulice šte. 1

priporočila za jesenski čas in zimo

rokovice

najboljše in sicer: fine glace, usnjene za pranje, gorke zimske iz suknja in kožuhovine po znižani ceni. — Velika zaloga rokovic za vojake, lastni izdelki.

Vedno najnovejšo kravate in ovratnike za gospode, manšete, predpasniki itd. Kovčeki, ročne torbice in različno drugo.

Pozor! Vse imenovano prodajam po cenilni vrednosti. 824 3-1

Rokovice sprejemam za snaženje in umivanje. 25

Josip Kastelic,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4,

priporočila se prečastiti duhovščini v

izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno

talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, oingulum in vsakovrstne šemise, kakor tudi vsa druga v to stroko spadajoča dela natančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da zvršim vsako naročilo v največjo zadovoljnost preč. naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovejšem kroju, natančno po meri. 86 33

Zunanja naročila točna. — Cene primerno nizke.

Dobiva se povsod.

927 (36-36)

Kalodont.

Najboljše in najcenejše sredstvo za čiščenje zob.

St. 28.645.

Oklic.

809 3-2

Kontrolni shod c. kr. deželnih brambovcov in nadomestnih brambovcov bode letos v Ljubljani

dné 2. oktobra ob 9. uri dopoldne

v domobranski vojašnici.

K temu shodu priti je vsem v Ljubljani bivajočim brambovskim nadomestnikom, ki niso letos niti kot novinci izurjeni, niti k orožnim vajam poklicani bili.

Naknadni kontrolni shod bode

dné 20. novembra t. l. ob 9. uri dopoldne

tudi v domobranski vojašnici.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dné 1. septembra 1900.

„Vinacet“

rabi vsaka gospodinja v kuhinji vedno in mnogokrat tudi pri otrocih. Brez „vinaceta“ naj bi ne bili v nobeni hiši.

Kaj je „vinacet“? — To je jesihov cvet, ki ga izdeluje akcijska družba v Pragi.

Kdor išče jesiha, dobi marsikaterikrat sprideno ali pa iz slabih tvarin napravljeno blago. Naj je pri nakupu tudi dober, se vendar kmalu pokvari, ko ga shranjuješ. Slab jesih pa je neokusen, zdravju škodljiv in zraven še brez vsake vrednosti pri ohranjenju jedil.

Kdor rabi jesihov cvet „Vinacet“, ima vedno dober in svež kis v hiši. Vzameš neko množino tega cveta, mu priliješ vode in imaš jesih, ki se nikoli ne spridi.

Kdor rabi „vinacet“, ima dober kis, ki je d okaj cenjeji od kupljenega slabega; ima čist, iz najboljših tvarin razumno napravljen izdelek.

Naprodaj je v vseh prodajalnicah delikates, dišav in kolonijalnega blaga za cno krono 1/4, literska steklenica in literska za tri krome.

V Ljubljani je dobiti pri J. Buzzoliniju in I. C. Praunseissu. 624 4-3

Troceyka
šla. 75.—

Troceyka
šla. 75.—

Puškar

Fr. Kaiser

v Ljubljani

priporočila za dóbo lova ter pošilja

puške

in vse druge lovske potrebščine

katerih ima veliko zalogo.

Troceyka
šla. 75.—

Troceyka
šla. 75.—

753 3

Prodajalnica
izgotovljene obleke
za gospe in gospe.

Grčar & Mejač
Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9
priporočata svojo bogato zalogo vsakovrstnih
izgotovljenih jesenskih in zimskih
oblek za gospe in gospe
po čudovito nizkih cenah.
Prodajalnica izgotovljene
obleke za gospe
in gospe.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno
blago za bandera, baldahine, raznobarvne
plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-
lume, albe, koretelje, prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema
tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popra-
vila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni
bandera in vsa druga obleka.
Prečastite gospe prosim, da se blagovolé pri naročilih
ozirata na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, dru-
štva in potujočih agentov.
Zagotavlja hitro in najpoštenjejšo postrežbo in najnižjo
ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.
Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 502 52-16

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

SEZONI

SEZONI

priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovjših sistemov in najnovjše vrste revolverjev itd.,
vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na 730 20-5

trocevne puške

katere izdelujem samo jaz in katere se radi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo. — Ker
se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem
tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje. — Z velespoštovanjem

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, Židovske ulice.

Ilustrovan cenik se pošlje na željo zastoj.

Ustanovljeno l. 1856.

Ustanovljeno l. 1856.

Dr. Jožef Waldherr-ja

privatni učni in vzgojni zavod za dečke v Ljubljani
v Bethovenovih ulicah št. 6, v lastni hiši.

*Penzijonat za učence ljudskih šol, za realce
in gimnazijce.*

Pripravljavni kurz za trgovsko šolo
(enoletno).

Prvi semester šolskega leta 1900/1901 se prične 18. septembra 1900.

Programa in natančnejša pojasnila na zahtevanje pošilja franco

790 4-4

vodstvo.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
Špitalske ulice št. 7, I. nadstr.

Zobozdravnik

med. univ. DR. RADO FRLAN

špecialist za zlate in porcelanaste plombe,

bivši gojenec kraljevega zobozdravniškega zavoda v Berlinu,
Dorotheenstrasse,

naznanja slavnemu občinstvu, da si je nabavil vse priprave za brezcutno
ruvanje zob z dušikovim oksidulom (Lustgas oder Lachgas) in da izvršuje od
8. avgusta dalje vse operacije v ustih z navedeno narkozo.

Istotako se izdelujejo v njegovem ateljeju vse vrste zlatih kron, zlatih
spon in zlatega zobovja, kakor tudi vsa druga zobozdravniška in zobo-
tehnična dela. 751 4

„The Mutual“
zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbjalne in po preteku
3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576.693-29 kron
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1.150.168.487-79 »
Prebitek na račun lastnikov polic	219.408.205-50 »
Zavarovalno stanje vštveši telesne rente	4.795.509.175-81 »
Dohodki leta 1898	299.660.000- »

Rezerve premij avstrijskih zavarovancev založene so v avstrijski zlati
renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polni sami zajamčena posojila in
odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-24

generalno zastopstvo za Kranjsko
v Ljubljani, Franciškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 112 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejevicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 14. septembra.		Dne 15. septembra.		Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notah	97-65	20 mark	23-66	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	106-—	St. Genois srečke, 40 gld.	170-—
Avstrijska zlata renta 4%	97-25	20 frankov (napoleon)	19-30	Priporočene obveznice državne železnice	94-20	Waldsteinove srečke, 20 gld.	195-—
Avstrijska krona renta 4%	116-40	Italijanski bankovci	90-30	južne železnice 3%	316-—	Ljubljanske srečke	47-50
Oggerska zlata renta 4%	97-90	C. kr. cekini	11-41	južne železnice 5%	119-25	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	275-50
Oggerska krona renta 4%	115-05			dolenjskih železnic 4%	99-50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6065-—
Avstro-oggerske bančne delnice, 600 gld.	1709-—	3-2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	172-—	Kreditne srečke, 100 gld.	392-—	Akcije žrtaškega Lloyda, 500 gld.	800-—
Kreditne delnice, 160 gld.	263-50	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161-50	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	360-—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	114-—
London vista	242-12	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195-—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	151-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-25	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94-20	Oggerskega	21-—	Montanska družba avstr. plan.	477-—
		Tisne srečke 4%	141-50	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12-80	Trhovelska premogarska družba, 70 gld.	485-—
		Dunavske vravnave srečke 5%	251-50	Rudolfove srečke, 10 gld.	63-—	Papirnih rubljev 100	255-37

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba
„MERCUR“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestal svati za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
nalozženih glavnice.